

Achiel

Ministerie van

Buitenlandse Zaken

(10)(2e)

Directie Europa
Afdeling West-Europa
Bezuidenhoutseweg 67
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Datum 24 april 2000
Kenmerk DEU-234/00
Blad 1/1
Bijlage(n) -
Betreft Uw brief van 9 maart
Cc AZ

Behandeld (10)(2e) - DEU/WE
Telefoon 070 348
Fax 070 348 (10)(2e)

Geachte heer en mevrouw (10)(2e)

Uw brief van 9 maart inzake de gedenksteen in Assen is alhier, alsmede bij het Ministerie van Algemene Zaken, in goede orde ontvangen. Voor het verlate antwoord bied ik mijn excuses aan.

In Uw brief stelt U terecht, dat de Turkse kandidatuur voor lidmaatschap van de Europese Unie het land ook verplichtingen oplegt, bijvoorbeeld voor wat betreft het in overeenstemming brengen van de mensenrechtensituatie met de Europese standaarden.

Deze boodschap wordt door Nederland en door andere Europese partners bij voortduring op verschillende niveaus aan Turkije overgebracht.

En alhoewel de mensenrechtensituatie in Turkije geleidelijk een opgaande lijn vertoont, heeft het land op dit gebied nog een lange weg te gaan.

Op het al dan niet plaatsen van de gedenksteen van Turkse Armeniërs in Assen, heeft Turkije overigens geen invloed.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Memorandum

Van

Ts ^{17/1}
0)(2e)

ONTVANGEN 0 1. 10. 04

DZ01239

Aan

DWM, DZO

cc

Datum

28-09-2004

Kenmerk

695/T1

Betreft

EU-Turkije en ontkenning Armeense genocide

Referte

Geen

Graag uw advies op antwoordbrief voor T opportuun is.
Dank.

Bij reactie kenmerk (695/T1) duidelijk vermelden

ՀՈԼԱՆԴԱՀԱՅ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ
FEDERATIE ARMEENSE ORGANISATIES NEDERLAND

24 april comité

Adres: Weesperstraat 91 - 2574 VS Den Haag

Tel. 070 4490209

E-mail: armeensefederatie@hotmail.com

K.v.K. 27264382

Aan de Staatssecretaris voor Europese Zaken

Mr. drs. A. Nicolai

Postbus 20061

2500 EB Den Haag

Den Haag, 21 september 2004

Onderwerp: EU-Turkije en ontkenning Armeense genocide

Bijlage: Brief aan TK met bijlagen

Zeer geachte heer Nicolai,

Bijgaand ontvangt U in afschrift de brief die de Armeense Federatie heden aan de Tweede Kamer heeft gezonden. Wij zouden het zeer op prijs stellen als u de zaak van de Armeense genocide in uw oordeelsvorming zoudt willen betrekken en zijn uiteraard steeds bereid deze nader toe te lichten.

Hoogachtend,

namens de Armeense Federatie

namens het 24 april Comité

(10)(2e)

24 april comité

Adres: Weesperstraat 91 - 2574 VS Den Haag

Tel. 070 4490209

E-mail: armeensefederatie@hotmail.com

K.v.K. 27264382

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Binnenhof 1a

2513 AA DEN HAAG

Den Haag, 21 september 2004

Onderwerp: EU-Turkije en ontkenning Armeense genocide

Bijlage: div. bijlagen

Zeer geachte heer Weisglas,

1. Op 21 april j.l. overhandigde het 24 april comité van de Armeense Federatie een petitie over de beoordeling van het begin van onderhandelingen met Turkije over toetreding tot de Europese Unie in relatie met de Armeense kwestie aan Voorzitter Mw. Dijkzma en leden van uw Vaste Commissie Europese zaken. Wij danken hen ook langs deze weg en ook uw kamerleden Ferrier, Koenders, Karimi, van Bommel en Huizinga-Heringa voor de steun die zij vervolgens tijdens onze demonstratie op het Plein uitspraken met betrekking tot de erkenning van de Armeense genocide.

2. Op dit moment hebben wij er behoefte aan u een "tussenstand" aan te bieden. Tot welke resultaten hebben de inspanningen, die de afgelopen periode gepleegd zijn ter oplossing van de problematiek van de Turkse ontkenning van de Armeense genocide en de houding ten opzichte van buurland Armenië, tot dusverre geleid. Zowel in de politiek als in diverse artikelen (te lezen op de website <http://24aprilcomite.ontheweb.nl>) is aandacht aan de zaak besteed. Echter, duidelijk is (zoals hieronder wordt beschreven) dat, in schril contrast tot de tot nog toe getoonde bereidwilligheid van de Turkse overheid om allerlei kwesties die door Europa aan de orde worden gesteld, uit de weg te ruimen, Turkije in de Armeense kwestie nog steeds (b)lijkt te kunnen volharden in een bikkelharde ontkenningpolitiek. Er zal dan ook nog een grotere inspanning en veel nodig zijn om de Armeense zaak een stap verder te brengen.

3. Met officiële uitlatingen in uw Kamer van de Minister van Buitenlandse Zaken en van de Staatssecretaris van Europese Zaken, dat zij (zie ad 3) hun Turkse collega's hebben aangesproken op de Armeense genocide en hebben aangedrongen op verbetering van de betrekkingen met buurland Armenië, is er wat ons betreft een nieuwe fase ingegaan, waarvoor wij erkentelijk zijn. Tot dusver was er geen melding bekend van Nederlandse bewindspersonen die openlijk over de Armeense genocide spraken en deze daarmee de facto erkennen. Van enig positief resultaat bij hun Turkse collega's is tot dusver echter niet gebleken.

4. Turkije blijft termen bezigen als "zogenaamde genocide" en de feiten van de werkelijke gebeurtenissen omdraaien. Zie bijv. al op de homepage van de officiële website van de Turkse ambassade in de VS en op misleidende websites als www.armenie.nl een Turkse website uitsluitend bestemd voor de ontkenning van de Armeense genocide in Nederland. In de toelichting (ad 4) meer over de achtergronden van de Turkse mentaliteit, waarin het nationalisme – evenals thans in het conflict met de EU over de invoering van strafrecht hervormingen – een grote rol speelt bij het vasthouden aan de Turkse lezing t.a.v. het verleden met betrekking tot de Armeniërs en andere christelijke minderheden.

5. De Armeense gemeenschap en de velen die deze zaak steunen, vragen u gelet op het bovenstaande de zaak opnieuw en steeds onder de aandacht te brengen en daarmee het uiterste te doen om Turkije alsnog tot een ander standpunt te bewegen, voordat de beslissing over de onderhandelingen in december valt. Met name:

– *In de Kamer* bij elke gelegenheid (Algemene beschouwingen, begrotingsbehandeling Buitenlandse Zaken, Europa overleg, debat over de Europese top enz.) onze bewindspersonen hierover bevragen en aan te dringen op actie.

– *In de publiciteit*, bijv. bij reacties op het rapport van Eurocommissaris Verheugen, hierover uitspraken te doen, waaruit uw zorg over deze kwestie blijkt, en om aan te geven dat het u duidelijk is dat dit ontkennen van een genocide van een zodanige overstijgende orde is, dat toetredingsonderhandelingen onder deze ontkenning ondenkbaar zijn. Dat Europa zich geen zand in de ogen moet laten strooien met opmerkingen, dat het later (als Turkije eenmaal lid wordt/is) allemaal wel goed komt. Dat kan alleen als er nú een statement over wordt vastgelegd.

6. Er wordt wel eens tegengeworpen dat de Armeense genocide niet in de Kopenhagen criteria wordt genoemd. Dit is ten onrechte, want:

– enerzijds, vallen, logischerwijs gesproken (en dus impliciet) de genocide en met name de stelselmatige ontkenning daarvan door de Turkse overheid onder de criteria voor een democratische rechtsstaat waarin mensenrechten en rechten van minderheden en vrijheid van meningsuiting zijn gewaarborgd. Een voorbeeld: Niet in te zien valt hoe aan deze criteria voldaan kan worden als de geschiedenis van minderheden met zoveel nadruk wordt ontkend, als de Turkse Minister van Onderwijs nog recent alle scholen opdracht heeft gegeven alle basisschool-leerlingen van bepaalde klassen een opstel te laten schrijven waarin zij de "officiële" lezing van de geschiedenis op dit punt moeten beschrijven en scholen verplicht hieraan ook een conferentie moeten wijden. Leerkrachten die de moed hadden om dit te weigeren werden hierbij gearresteerd. Hier zijn tenminste de rechten van minderheden en de vrijheid van meningsuiting in het geding. Door een dergelijke opdracht is weer een hele generatie Turken op het verkeerde been gezet met alle gevolgen van dien.

– anderzijds is duidelijk dat de kwestie, met of zonder de Kopenhagen criteria, een zekere plaats inneemt in de relatie met Turkije en daarmee in de toetredingsafwegingen, anders zou deze überhaupt niet ter sprake zijn gebracht. Het ontbreken van diplomatieke betrekkingen met buurland Armenië en het gesloten houden van de grens met Armenië (een ongepaste handelsbelemmering tussen twee WTO-leden) zijn in dit kader eveneens zaken die opgelost moeten worden. Voorts zal het weinig betoog behoeven (denk bijvoorbeeld aan vergelijkbaarheid met ontkenning van de Holocaust) dat een dergelijk kwestie – Kopenhagen criteria of niet – van een groot allesoverstijgend en humanitair belang is. In dit verband zij vermeld, dat de Franse Socialistische Partij, – om hierover geen discussie te hebben en als partij overigens voorstander van de Turkse toetreding, – de erkenning van de Armeense genocide door Turkije expliciet als voorwaarde voor de toetreding heeft uitgesproken. Wellicht een voorbeeld om na te volgen.

7. Dit half jaar, waarin Nederland als EU-voorzitter zo'n belangrijke rol heeft bij de voorbereiding van een Europees standpunt over een eventuele start van de toetredingsbesprekingen met Turkije, is voor de *Armeniërs* een cruciaal jaar, een kans om verlost te worden van de last van het vechten tegen de ontkenning en om een aanvang te maken met verwerking en verzoening. Dit geldt mutatis mutandis ook voor de *Turkse bevolking*. Verbetering van de relatie tussen Turken en Armeniërs, binnen Turkije en elders in de wereld, ook in Nederland zal het gevolg zijn en is hard nodig. Voor *Nederland* biedt de kwestie een unieke gelegenheid zich als land van normen en waarden en van het internationale recht, te bewijzen. *Europa* zal er geloofwaardiger van worden. Er is nog veel meer te winnen als de Armeense genocide van 1915 ook in Turkije zijn plaats in de geschiedenis kan innemen. Alleen daardoor kunnen uiteindelijk de betrekkingen tussen de buurlanden Turkije en Armenië genormaliseerd worden middels openstelling van de grenzen en het aangaan van diplomatieke betrekkingen. Dit is een bittere noodzaak voor de *veiligheid in de regio*, met name gezien de gespannen toestand in de regio Kaukasus. Bovendien zal dit beter passen in het Europese (Prodi) concept van een "wider Europe".

8. Volledigheidshalve zij vermeld dat ook in Europees verband de kwestie uiteraard langs verschillende wegen onder de aandacht wordt gebracht. Zo presenteert de Assembly of Armenians in Europe (AAE), waarmee onze Federatie gelieerd is, op 22 september tijdens een persconferentie in Brussel een memorandum, waaruit blijkt dat de situatie in Turkije m.b.t. minderheden als Armeniërs door de ontkenning en ondanks alle haastig aangebrachte window dressing (nog) op gespannen voet staat met de Europese standaard voor de start van toetredingsonderhandelingen. Tijdens de persconferentie zal o.a. het woord worden gevoerd door de heer Belder, lid van het Europees Parlement voor de ChristenUnie/SGP alsmede deskundigen o.a. uit de sfeer van mensenrechtenorganisaties.

9. Uitgangspunt Armeense Federatie: wij hechten er tenslotte aan duidelijk te stellen dat wij als Armeense Federatie niet anti "Turkije" of anti "de Turken" zijn. Over de toetreding van Turkije als zodanig spreken we ons dan ook niet uit, hier kan verschillend over gedacht worden. Wij stellen slechts dat een goede omgang met het verleden en met buurland Armenië zowel t.o.v. Armeniërs en andere minderheden, als ten opzichte van Europa en Turkije zelf de basis moet bieden voor Turkije als volwaardige en gerespecteerde lidstaat.

In de bijlage treft u puntsgewijs nadere toelichting en bijlagen bij het bovenstaande aan. Uiteraard zijn wij ten alle tijde bereid tot een gesprek en/of om nadere informatie te verstrekken.

Hoogachtend,

namens de Armeense Federatie

namens het 24 april Comité

(10)(2e)

CC. MP Balkenende, Minister Bot, Staatssecretaris Nicolai, Eurocommissaris Kroes

Toelichting

ad 1

* Voor de petitie: zie bijlage A

* Na de overhandiging is met enkele partijen nader gesproken: CDA, PvdA, ChristenUnie, LPF. Binnenkort volgen gesprekken met SGP en GL. Met VVD en D66 is contact opgenomen.

ad 3

* Voor de relevante passages uit het verslag van de Algemeen Overleggen van 22 april, 15 en 16 juni, zie bijlage B.

* De Armeense Federatie heeft bij verschillende gelegenheden gevraagd om een onderhoud met Minister of Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken om een aantal specifieke aspecten rond de kwestie nader te kunnen belichten. Tot nu toe is er geen gesprek geweest, de tijd gaat echter – voor de zaken die we onder de aandacht willen brengen – dringen.

* De Federatie heeft het ministerie erop gewezen, dat we het niet acceptabel vinden dat men, via de site van het ministerie doorklikkend naar “kandidaatlidstaat Turkije” te maken krijgt met de ontkenningpolitiek van Turkije. De site van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken kent nl. een rubriek waarin de kandidaatlidstaten (!) zich presenteren, en genoemd citaat is de wijze waarop het Turkse Ministerie van Buitenlandse Zaken zich aan de buitenlandse burger presenteert. Terwijl Minister en Staatssecretaris aandringen op een oplossing voor de Armeense genocide, moeten zij tolereren dat via de website van hun ministerie de burger heel andere teksten krijgt voorgeschoteld. N.B. Recent is geconstateerd dat de link naar de Turkse ambassade verwijderd is.

Ad 4

* Onze indruk is dat in Turkije op dit moment bijna alles mogelijk is, behalve m.b.t. het Armeense dossier. We begroeten hervormingen en verbeteringen voor de Turkse bevolkingen en de minderheden aldaar uiteraard met vreugde en in de hoop dat deze blijvend zullen zijn. De dreigende taal deze week van premier Erdogan bij een eventueel nee in december belooft ook hiervoor niet veel goeds. (zie ANP bericht, bijlage C)

* Ontkenning en andere Turkse propaganda. Of aan de criteria (voldoende) wordt voldaan of niet, op een punt, nl. dat van de geschiedenis en de gevolgen daarvan voor vandaag, is er geen vooruitgang en duidelijk sprake van onwil. Uit welke anti-Armenië propaganda deze onwil bestaat, zoals ontkenning genocide, en zelfs beschuldigingen van genocide aan het adres van de toenmalige Armeense minderheid, alsmede beschuldigingen aan het adres van de huidige Armeense regering is o.a. te lezen op genoemde officiële website van het Turkse ministerie van Buitenlandse Zaken. Deze overheids-site is trouwens maar een van de talloze middelen waarmee Turkije jaarlijks met een miljoenenverslindende campagne de publieke opinie binnen en buiten het land tracht te beïnvloeden. Binnen Turkije bijvoorbeeld door behulp van genoemde, met Europese onderwijssubsidies een project op alle Turkse scholen uit te voeren ter ontkenning van de genocide. (Zie bijlage D). Dit deed zich nog maar over net een jaar geleden voor.

* De ontkenningcampagnes nemen zodanige vormen aan dat het Amerikaanse House of Representatives recent bij de begrotingsbehandeling waarbij geld aan Turkije wordt toegekend een amendement heeft aanvaard, dat dit geld niet mag worden besteed aan campagnes ter ontkenning van de Armeense genocide (bijlage E).

* Op de Nederlandse TV heeft ambassadeur Ildem ter zake van de Armeense genocide zelfs gesproken in termen van "door sommige volken gekozen trauma's" (bijlage F).

* Kemalisme. Als Armeense Federatie vragen we in dit verband uw aandacht voor het Turkse nationalisme, dat door ons als de belangrijkste reden voor de genocide wordt gezien alsook voor de ontkenning daarvan. Het Turk zijn speelt voor vele Turken een grote rol. Zelfbewustzijn is uiteraard geen schande, maar de superioriteit van Turken boven bijv. de minderheden in het land is dat wel en is verre van verdwenen. Het motto van de krant Hürriyet is bijvoorbeeld: Turkije van de Turken. De beweging van de Grijze Wolven is helaas nog springlevend. We verwijzen in dit verband met naar het recente, ongelukkige bezoek van premier Balkenende aan deze Grijze Wolven. (zie bijlage G).

* Religie en WRR rapport. Wat betreft de religie, geeft de WRR in haar rapport aan dat de (huidige) Turkse islam geen belemmering vormt voor toetreding tot Europa. Wat daarvan ook zij, de invloed die de Turkse regering door de structuur van de Turkse islam heeft op gelovigen in en buiten Turkije, kan dat wel zijn. We noemen als voorbeeld de handtekeningenlijsten die op basis van de Turkse politieke stellingname inzake de genocide, de afgelopen jaren ter ondertekening zijn verspreid in de Nederlandse moskeeën ter ondersteuning van een protest tegen een Armeense gedenksteen in Assen. Overigens heeft het ons verbaasd dat de WRR het "geschiedkundig" argument, nl. dat voor de aansluiting van Turkije bij Europa pleit, nl. dat er van oudsher Christenen gevestigd zijn geweest, gebruikt zonder de zwarte kant hiervan, dat het nu juist de christenen zijn geweest die werden uitgeroeid, te vermelden. Zoals bekend heeft de religie hierbij toch enige rol gespeeld, getuige het feit dat in bepaalde gevallen men zijn leven kon redden door zich tot de islam te bekeren; deed men dat niet, dan volgde de dood. Waar elders in het rapport de gebeurtenissen rond 1915 worden opgevoerd, gebeurt dit op een enigszins vergoelijkende toon, zoals ook Turkije dat doet, nl. dat de Armeniërs een bedreiging vormden voor de Turken. Nergens is sprake van "genocide" op de Armeniërs. Wij vinden dit vreemd en in elk geval niet in overeenstemming met de heersende opvattingen hierover.

ALGEMEEN OVERLEG 15 JUNI 2004**Nederlands EU-voorzitterschap 2004****Nr. 8 VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG**

Vastgesteld 28 augustus 2004

De vaste commissie voor Europese Zaken heeft op 15 juni 2004 overleg gevoerd met minister Bot van Buitenlandse Zaken en staatssecretaris Nicolai van Buitenlandse Zaken over de brief van de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris voor Europese Zaken van 28 mei 2004 over Kamernotitie met een overzicht van de accenten die de regering wil zetten tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie in de tweede helft van 2004 (29 361).

(...)

Mevrouw Huijzinga-Heringa (ChristenUnie)

De positie van Turkije is een zeer belangrijk onderwerp, waarbij de Kopenhagencriteria volledig moeten worden gehanteerd. Op het punt van de mensenrechten laat de situatie in Turkije nog veel te wensen over. Is de minister het ermee eens dat van Turkije erkenning van de genocide op de Armeniërs aan het begin van de vorige eeuw moet worden verlangd voordat het voor toetreding in aanmerking komt? Je kunt immers niet verwachten dat een land mensenrechten serieus neemt als het welgeert om een flagrante schending van de mensenrechten van honderd jaar geleden toe te geven.

(..)

Minister Bot:

(..)

Aan de hand van de politieke Kopenhagencriteria zal het rapport van de Europese Commissie over Turkije, dat waarschijnlijk in oktober zal uitkomen, zeer kritisch worden beoordeeld. Nederland zal daarbij ook zijn eigen kritische geluid laten blijven horen, maar uiteindelijk zullen de 25 lidstaten gezamenlijk besluiten of de onderhandelingen met Turkije geopend kunnen worden. Op dit moment schiet Turkije nog op een aantal punten tekort, maar er zijn ook positieve ontwikkelingen, ook al zal de aanpassing van Turkse rechters aan de normen van het nieuwe strafrecht nog geruime tijd vergen. Alle EU-lidstaten zijn van mening dat het verleden, bijvoorbeeld de moord op de Armeniërs aan het begin van de twintigste eeuw, geen onderdeel uitmaakt van de politieke Kopenhagencriteria. In bilaterale contacten met Turkije wordt er voortdurend op gewezen dat de waarheid over deze verschrikkelijke gebeurtenis moet worden achterhaald, maar in dit kader gaat het erom dat Turkije bereid is om zijn leven te beteren door een aanmerkelijke verbetering van de verhouding met Armenië.

ALGEMEEN OVERLEG 22 APRIL

21 501-02 Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen

Nr. 552 VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 17 mei 2004

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken en de vaste commissie voor Europese Zaken hebben op 22 april 2004 overleg gevoerd met minister Bot van Buitenlandse Zaken, minister Van Ardenne-van der Hoeven voor Ontwikkelingssamenwerking en staatssecretaris Nicolaï van Buitenlandse Zaken over:

(...)

(Van Bommel)

De EU zou in geen geval mogen onderhandelen met landen waar politieke gevangenen vastzitten, zoals terecht is aangevoerd door een woordvoerder van Commissaris Verheugen. De heer Van Bommel overweegt om over dit punt een motie in te dienen indien de regering zich niet duidelijk uitspreekt. Mocht het uiteindelijk toch tot onderhandelingen met Turkije komen, dan moet de genocide in 1915 op de Armeniërs aan de orde worden gesteld.

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken vindt

(...)

De uitspraak in de zaak van Leyla Zana is teleurstellend. Dit is geen positieve bijdrage aan de dialoog met Turkije. De genocide op de Armeniërs is uiteraard een belangrijk punt dat aan de orde moet komen in de onderhandelingen. De staatssecretaris heeft dit en de bestaande grensgeschillen met Armenië besproken met minister Gül, die veel waarde hecht aan verbetering van de betrekkingen met Armenië. In dat verband voert hij regelmatig gesprekken met zijn Armeense collega's. De staatssecretaris zal ook tijdens het Nederlands voorzitterschap aandacht vragen voor deze problematiek.

Vaststellende:

- dat Nederland en met name ook Turkije de tragische gebeurtenissen in 1915 tot op de dag van vandaag niet als Genocide op het Armeense volk volgens VN verdrag van 1948 inzake genocide hebben erkend;
- dat Turkije daarbij een actieve ontkenningpolitiek voert en zelfs tot omkering van feiten overgaat, en daarmee voeding geeft aan rechts-nationalistische gevoelens van Turken in Turkije en daarbuiten;
- dat de Turkse opstelling ten aanzien van de Armeense genocide niet past binnen de criteria van Kopenhagen, met name het vereiste van de democratische rechtsstaat en rechten van minderheden;
- dat inmiddels in een aantal EU-landen zoals in Frankrijk, België, Zweden, Italië, Griekenland, maar ook in vele andere landen erkenning van de Armeense genocide door de regering en/of door het parlement heeft plaatsgevonden;
- dat recent het Europees Parlement de erkenning van de genocide expliciet heeft genoemd onder de voorwaarden waaraan Turkije moet voldoen in het kader van toetreding tot de Europese Unie;
- dat het uitblijven van erkenning van de Armeense genocide mede de oplossing van andere problemen in de instabiele regio Kaukasus in de weg staat en als conflictbron een extra risico inhoudt voor de vrede;

Verzoekt de Nederlandse overheid om:

- in navolging van vele andere landen de Armeense genocide te erkennen;
- tijdens het Nederlands EU-Voorzitterschap bij de beoordeling van en de besluitvorming over een mogelijke datum waarop onderhandelingen met Turkije over toetreding tot de Europese Unie kunnen beginnen, uitdrukkelijk de erkenning van de Armeense Genocide in 1915 als voorwaarde hiervoor te betrekken.

Den Haag, 21 april 2004

Het 24 april comité voor erkenning en herdenking van de Armeense genocide 1915

ՀՈԼԱՆԴԱՀԱՅ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ
FEDERATIE ARMEENSE ORGANISATIES NEDERLAND

24 april comité voor erkenning en herdenking van de Armeense genocide 1915

Adres: Weesperstraat 91 - 2574 VS Den Haag

Tel. 070 4490209

Website: <http://24april2004.ontheweb.nl>

E-mail: armeensefederatie@hotmail.com

K.v.K. 27264382

PETITIE

Het 24 april comité van de Federatie van de Armeense Organisaties in Nederland, bijeen op 21 april 2004 in een demonstratie in Den Haag in verband met de jaarlijkse herdenking van de Armeense genocide van 1915,

Overwegende:

- dat toetreding van Turkije tot de Europese Unie een democratische rechtsstaat vereist met respectering van mensenrechten en rechten van minderheden zoals gedefinieerd in de Kopenhagen-criteria;
- dat dit jaar de Europese Unie onder Nederlands voorzitterschap moet besluiten over een datum waarop onderhandelingen met Turkije over toetreding tot de Europese Unie kunnen beginnen;
- dat de Armeense genocide tijdens de Eerste Wereldoorlog gepleegd door het Jong Turkse bewind, door de Turkse overheid stelselmatig wordt ontkend;
- dat in Turkije elke uiting over deze gebeurtenissen strafbaar is;
- dat omtrent de feiten van de Armeense genocide mede op grond van recente bronnen, geen twijfel mogelijk is;
- dat steeds meer landen en instanties tot expliciete erkenning van de Armeense genocide zijn overgegaan;
- dat de toetreding van Turkije tot de Europese Unie, zonder objectieve beoordeling van het eigen verleden en met name zonder erkenning van de Genocide gepleegd jegens Armeniërs niet geloofwaardig zal zijn voor een waarderingsgemeenschap als de EU;
- dat in toenemende mate het Nederlandse publiek blijk geeft terzake geïnformeerd te zijn en zich bewust is van het onrecht dat de Armeniërs door de genocide, maar ook door de ontkenning daarvan wordt aangedaan;
- dat in de Tweede Kamer onder meer in het recente debat over de begroting van het Ministerie van Buitenlandse Zaken door enkele kamerleden uitdrukkelijk de regering om een standpunt met betrekking tot de ontkenning van de Armeense Genocide is gevraagd;

VERSLAG ALGEMEEN OVERLEG 16 JUNI 2004

21 501-20 Europese Raad

21 501-02 Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen

29 213 Intergouvernementele Conferentie (IGC)

Nr. 257 VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 29 juli 2004

De vaste commissie voor Europese Zaken en de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken hebben op 16 juni 2004 overleg gevoerd met minister-president Balkenende, minister van Algemene Zaken, minister Bot van Buitenlandse Zaken en staatssecretaris Nicolai van Buitenlandse Zaken over:

– de brief van de minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris voor Europese Zaken d.d. 16 juni 2004 over de geannoteerde agenda van de Europese Raad van 17 en 18 juni 2004

(21 501-20, nr. 249);

Samenvatting:

(..)

blz 3

De heer Van Bommel

(...)

Heeft de regering er zicht op hoeveel politieke gevangenen er nog zijn in Turkije, waarom zij worden vastgehouden en hoe lang dat nog zal duren? Verder is het de vraag of de Armeense genocide na het algemeen overleg van 22 april daadwerkelijk aan de orde is gesteld in gesprekken met Turkije en, zo nee, waarom niet.

(...)

De minister van Buitenlandse Zaken

Bij de beoordeling van de vraag of met de toetredingsonderhandelingen met Turkije begonnen kan worden, zal trouwens gekeken worden naar de huidige situatie in het land en de in gang gezette veranderingen. Nederland heeft Turkije natuurlijk wel aangesproken op de Armeense genocide en aangedrongen op een substantiële verbetering van de relatie met Armenië, maar oplossing van deze kwestie kan niet opeens worden opgevoerd als voorwaarde voor het beginnen van de toetredingsonderhandelingen. Dat laat onverlet dat een en ander voortdurend naar voren zal worden gebracht in contacten met Turkije.

ANP

C

[Terug naar overzicht](#)

- 'Nee van EU tegen Turkije zal negatieve gevolgen hebben'

ISTANBUL (ANP/AFP) - De relatie van Turkije met de Europese Unie zal eronder lijden als de Europese leiders in december niet het groene licht geven voor onderhandelingen met Ankara over toetreding van Turkije tot de EU. Die waarschuwing heeft de Turkse premier Erdogan zondag uitgesproken.

„Ik wil me een dergelijke eventualiteit liever niet voorstellen, maar ik vind dat onze vrienden goed moeten nadenken over de mogelijkheid dat een negatief besluit invloed heeft op onze banden”, zei Erdogan tijdens een persconferentie. „In zo'n geval kunnen we natuurlijk niet doen alsof er niets is gebeurd.”

De Turkse premier weidde niet uit over de mogelijke repercussies van een Europees 'nee'. De EU-leiders besluiten in december of Turkije voldoende heeft gedaan aan de verbetering van zijn democratie en de naleving van de mensenrechten om toetredingsonderhandelingen te kunnen beginnen.

12.145 sep 04

[Terug naar overzicht](#)

PRESS RELEASE

For Immediate Release

July 28th, 2003

Contact: Talline Tachdjian

Tel.: +32 (0)2 732 70 27

EUROPE : TURKISH NATIONAL EDUCATION

Coalition Urges EU to Suspend Education Aid to Turkey due to Policy of Teaching Denial

Brussels, Belgium - In a letter addressed to senior European Union (EU) officials, the European Coalition Against the Policy of Denial in Turkish Schools has urged the EU to condemn the campaign recently launched by the Turkish Ministry of Education mandating that denial of the Armenian Genocide be taught as part of Turkey's national curriculum and to suspend education assistance to Turkey.

The Coalition is comprised of 160 international organisations and associations from Belgium, France, Germany, Greece, Italy, Netherlands, Switzerland and United Kingdom, and includes a number of well known personalities in the fields of international law, Education or Politics.

The letter and request for a meeting was addressed specifically to Mr. Silvio Berlusconi, current EU President, Mr. Javier Solana, High Representative for the Common Foreign and Security Policy (CFSP), Mr. Romano Prodi, President of the European Commission, Mr. Günter Verheugen, Commissioner responsible for enlargement, and Mr. Pat Cox, President of the European Parliament.

The letter informs European officials about the directive published by the Turkish Ministry of Education that requires headmasters and teachers to organize conferences and "testimonies" on the topic of "fighting against the allegations of genocide." The letter also describes the severe punishment imposed on Turkish teachers who have dared to ask for clarification about this directive and urges EU officials "to raise this matter in the forthcoming meetings about or with Turkey".

In the letter, the Coalition also asks the Union officials to reaffirm the EU position on this issue, as expressed by the European Parliament's 1987 resolution "on a political solution to the Armenian question." Finally, it calls for the suspension of European financial aid to the Turkish educational system, which annually amounts to hundreds of millions euros, as long as this directive is in effect.

"We call on the officials of the three EU authorities--the Parliament, the Commission and the Council--to take seriously the consequences of the Turkish government's education directive. European aid must not finance the Turkish education system, as long as it disseminates in its schools values that oppose the principles upheld by Europe, just as we would not finance teaching the denial of the Jewish genocide or justification of apartheid in South Africa," declared Hilda Tchobolian, Chairperson of the European Armenian Federation.

The Coalition also attached to its letter the "Statement against policy of genocide denial in Turkish schools." The statement text and list of 170 signatories are available on the website of the European Armenian Federation (www.eafjd.org).

The European Coalition Against the Policy of Denial in Turkish Schools is a structure open to all European organisations and institutions that wish to stand for a positive intervention by European authorities against Turkey's policy of denial.

U.S. HOUSE ADOPTS SCHIFF AMENDMENT ON ARMENIAN GENOCIDE

- Amendment to Foreign Operations Bill Prohibits Turkey from using U.S. Foreign Aid to Lobby Against the Genocide Resolution

WASHINGTON, DC - In a powerful rebuke to the Turkish government's campaign of genocide denial, the House of Representatives this evening adopted the Schiff Amendment, prohibiting the Turkish government from using U.S. foreign assistance in its multi-million dollar campaign to defeat legislation (H.Res. 193) recognizing the Armenian Genocide, reported the Armenian National Committee of America (ANCA).

The amendment, introduced by Rep. Adam Schiff (D-CA), was passed by a voice vote and added to the fiscal year 2005 foreign aid bill (H.R. 4818). The foreign aid bill was later passed by a vote of 386 to 41.

In his remarks on the House floor introducing the measure, Rep. Schiff told his colleagues that, "today I offer a simple amendment that will honor the one and a half million Armenians who perished in the Armenian Genocide of the 1915 and 1923. I consider this a sacred obligation to ensure that the men, women, and children who perished in the Armenian Genocide are not lost to history and that this Congress not fund shameful efforts to deny that the Genocide occurred." Commenting after the vote, Rep. Schiff said, "We are another step closer to silencing those who would deny the murder of 1.5 million Armenians," adding that, "This amendment stands true to the memory of the victims."

"The passage of this amendment is a major victory," said Armenian Caucus Co-Chairman Frank Pallone, Jr. "It clearly sends a message that the United States House of Representatives will not tolerate Turkey's lobbying against the recognition of the Armenian Genocide." In his remarks during consideration of the measure, the New Jersey legislator stressed that "it is time for this body to stop defending and funding a government that continues to deny its own history, and refuses to break with the pattern of intolerance established by past Turkish governments which dealt with minority issues by committing genocide against Armenians, massacring and driving Greeks from its shores, restricting the rights of Christians to worship, and denying the existence of its Kurdish citizens."

"We want, first and foremost, to thank Congressman Schiff for his tireless leadership in advancing this amendment, to recognize the strong support of Armenian Caucus Co-Chairmen Frank Pallone and Joe Knollenberg, and to note the pivotal role that Chairman Kolbe played in helping this measure reach the House floor - where, as we all saw this evening, it enjoyed overwhelming bi-partisan support," said ANCA Chairman Ken Hachikian.

The Genocide Resolution, H.Res. 193, reaffirms U.S. support for the Genocide Convention and cites the importance of remembering past crimes against humanity, including the Armenian Genocide, Holocaust, Cambodian and Rwandan genocides, in an effort to stop future atrocities. It faces intense opposition from the Turkish government, which has enlisted the backing of the White House in its efforts to block this measure from being scheduled for a vote of the full House.

The Genocide Resolution was introduced, in the House, in April, 2003, by Representatives George Radanovich (R-CA), Adam Schiff (D-CA), and Congressional Armenian Caucus Co-Chairs Frank Pallone (D-NJ) and Joe Knollenberg (R-MI). Its Senate companion measure was introduced, in June, 2003, by Senators John Ensign (R-NV) and Jon Corzine (D-NJ). H.Res. 193 was adopted unanimously by the House Judiciary Committee last May. Support for the measure has been widespread off of Capitol Hill as well, with a diverse coalition of over 100 ethnic, religious, civil and human rights organizations calling for its passage, including American Values, National Organization of Women, Sons of Italy, NAACP, Union of Orthodox Rabbis, and the National Council of La Raza.

The full text of the Schiff Amendment is provided below:

Amendment to H.R. 4818, as reported offered by Mr. Schiff of California

At the end of the bill (before the short title), insert the following:

PROHIBITION ON USE OF FUNDS FOR CERTAIN PURPOSES

SEC. 576 None of the funds made available in this Act may be used by the Government of Turkey to engage in contravention of section 1913 of title 18, United States Code, relating to lobbying with appropriated moneys, with respect to H. Res. 193, Reaffirming support of the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide and anticipating the 15th anniversary of the enactment of the Genocide Convention Implementation Act of 1948 (the Proxmire Act) on November 4, 2003

TV2: 22 april; Twee Vandaag.

Turkse Ambassadeur Ildem (tussen haakjes de journalist)

Kunt u als persoon iets accepteren, wat nooit is gebeurd?

Als het alleen een bewering is, hoe kun je dan zwichten voor de eis dat het moet worden erkend?

(Tot op de dag van vandaag verwerpt de Turkse regering nog steeds elk verband met een volkerenmoord. Er zou geen bewijs voor zijn, wat er volgens de Armeniers wel is)

De genocide is niet meer dan een bewering van de Armeniers.

Het is niet onderbouwd met bewijs.

(Zij zeggen van wel)

Laat ze dan met de bewijzen komen.

Want veel landen zijn het er niet mee eens. Ook veel vooraanstaande historici vinden niet dat je wat er in het verleden is gebeurd genocide kunt noemen.

(er zijn ook landen die dat wel vinden, zoals Frankrijk)

U doelt op het besluit dat door het Franse parlement is genomen. Maar parlementariërs zijn geen geleerden of historici. Geschiedenis moet je aan historici overlaten. Daar moeten politici niet over oordelen. We moeten de documenten in de archieven opnieuw bekijken. Het Ottomaanse archief in Istanbul is vrij toegankelijk voor elke onderzoeker. Totnogtoe hebben ruim 3000 onderzoekers dit archief bezocht, waaronder ook Armeniers. En ze hebben niets nieuws ontdekt.

(een burgeroorlog waar aan beide zijden slachtoffers vielen, zo omschrijft de Turkse regering de historische gebeurtenissen)

Het is slechts een bewering. Soms kunnen er zoals de politieke psychologen stellen, bepaalde gekozen trauma's zijn.

(wat bedoelt u daarmee?)

In de geschiedenis van elk land doen zich bepaalde gebeurtenissen voor. En we leggen misschien teveel nadruk op wat er is gebeurd. Mogelijk was er een conflict tussen bevolkingsgroepen. Een burgeroorlog. Maar het was niet per se meer dan dat. Het was geen systemische genocide.

We moeten ons niet blind staren op de interpretatie van het verleden. We moeten kijken naar het heden en de toekomst. Om vreedzame omstandigheden te creëren waarin we kunnen werken.

ingez. neel :-
archief: Armenië /
particulieren
beantwoord

Doopsgezinde Vredesgemeente in Nederland

(sedert 1974)

(10)(2e)

31 mei 2011

Aan de Minister van Buitenlandse Zaken
U. Rosenthal, s.t.
en premier M. Rutte
fax 070-348 (10)(2e)

Excellenties,

Betr.: Uw antwoord van 24 mei j.l. ondertekend door dhr (10)(2e)

In genoemd schrijven spreekt u van aspecten van wat ten onrechte niet heet 'Turkse Genocide' maar van het helaas gebruikelijke 'Armeense genocide'.

Wij hebben nooit alleen bedoeld die van tijdens W.O.I, ook de massakers onder de Sultan Kalief Abdul Hamid II op ca 200.000 Armeniërs tussen 1894 en 1896. Maar ook de Turkse massale slachtingen onder de christenen te Izmir anno 1922. Bevelhebber was toen Kemal Attaturk, terwijl de Geallieerde marineschepen werkeloos toezagen.

Dit schrijven wij in de dagen dat USA-president Obama, het Kwartet alsmede de Arabische Liga en Turkije aankoersen op suicide van de Joodse staat Israël.

Wij hopen dat de professoren Balkenende en Hirsch Ballin hun studenten genoemde feiten niet zullen onthouden en onze regering ons (= met u erbij) niet langer tegenover onze Joodse en Armeense vrienden beschaamd doet staan.

Wat ons betreft hebben wij gedaan wat wij meenden te moeten doen.

Dank voor uw aandacht.

Hoogachtend,

(10)(2e)

S-310
963/04

Memorandum

Van

PS

Aan

DWM via

(10)(2e)

en S

cc

DGPZ, DIE, DVL

Datum

12-05-2004

Kenmerk

133/M1

Betreft

Armeense genocide van 1915

Referte

472231

(10)(2e)

TER BEHANDELING

M ontving bijgaande brief van de Federatie Armeense Organisaties Nederland via het Ministerie van Algemene Zaken betreffende de Armeense Genocide van 1915 en de rol van Turkije hierin.

Bij reactie kenmerk (133/M1) duidelijk vermelden

Kabinet van de Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken

Bureau Beantwoording Burgercorrespondentie

Postadres

Postbus 20001

2500 EA Den Haag

Bezoekadres

Binnenhof 19, Den Haag

Telefoon

+31 70 308

Fax

+31 70 356

(10)(2e)

Datum

28 april 2004

Kenmerk

20040423-120914

de Minister van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061

2500 EB DEN HAAG

Hierbij doe ik u de brief toekomen van:

- de Federatie Armeens Organisaties Nederland uit DEN HAAG, kenmerk 472231

Zou u de behandeling hiervan willen overnemen?

De briefschrijver heb ik van deze doorzending in kennis gesteld.

De MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,
voor deze,

(10)(2e)

Kabinet van de Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken

Bureau Beantwoording Burgercorrespondentie

Postadres

Postbus 20001
2500 EA Den Haag

Bezoekadres

Binnenhof 19, Den Haag

Telefoon

+31 70 308

Fax

+31 70 356

(10)(2e)

Datum

28 april 2004

Kenmerk

472231

Federatie Armeense Organisaties Nederland

Weesperstaar 91

2574 VS DEN HAAG

Geachte heer/mevrouw ,

Hierbij bevestig ik de ontvangst van uw brief d.d. 21 april 2004. Hierin vraagt u aandacht voor de Armeense Genocide van 1915 en de rol van Turkije hierin.

Gezien het onderwerp heb ik uw brief doorgezonden aan de eerstverantwoordelijke bewindspersoon, de Minister van Buitenlandse Zaken, met het verzoek de behandeling over te nemen.

Met vriendelijke groet,

De MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,
namens deze.

(10)(2e)

ՀՈԼԱՆԴԱՀԱՅ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ
FEDERATIE ARMEENSE ORGANISATIES NEDERLAND

24 april comité voor erkenning en herdenking van de Armeense genocide 1915

Adres: Weesperstraat 91 - 2574 VS Den Haag

Tel. 070 4490209

Website: <http://24april2004.ontheweb.nl>

E-mail: armeenfederatie@hotmail.com

K.v.K. 27264382

Nr.: 04B472231	
Min. v. Alg. Zaken DGRVD	
22 APR 2004	
Div	
BBB	ML

PETITIE

Het 24 april comité van de Federatie van de Armeense Organisaties in Nederland, heeft op 21 april 2004 in een demonstratie in Den Haag in verband met de jaarlijkse herdenking van de Armeense genocide van 1915,

Overwegende:

- dat toetreding van Turkije tot de Europese Unie een democratische rechtsstaat vereist met respectering van mensenrechten en rechten van minderheden zoals gedefinieerd in de Kopenhagen-criteria;
- dat dit jaar de Europese Unie onder Nederlands voorzitterschap moet besluiten over een datum waarop onderhandelingen met Turkije over toetreding tot de Europese Unie kunnen beginnen;
- dat de Armeense genocide tijdens de Eerste Wereldoorlog gepleegd door het Jong Turkse bewind, door de Turkse overheid stelselmatig wordt ontkend;
- dat in Turkije elke uiting over deze gebeurtenissen strafbaar is;
- dat omtrent de feiten van de Armeense genocide mede op grond van recente bronnen, geen twijfel mogelijk is;
- dat steeds meer landen en instanties tot expliciete erkenning van de Armeense genocide zijn overgegaan;
- dat de toetreding van Turkije tot de Europese Unie, zonder objectieve beoordeling van het eigen verleden en met name zonder erkenning van de Genocide gepleegd jegens Armeniërs niet geloofwaardig zal zijn voor een waarderingsgemeenschap als de EU;
- dat in toenemende mate het Nederlandse publiek blijf geeft terzake geïnformeerd te zijn en zich bewust is van het onrecht dat de Armeniërs door de genocide, maar ook door de ontkenning daarvan wordt aangedaan;
- dat in de Tweede Kamer onder meer in het recente debat over de begroting van het Ministerie van Buitenlandse Zaken door enkele kamerleden uitdrukkelijk de regering om een standpunt met betrekking tot de ontkenning van de Armeense Genocide is gevraagd;

Vaststellende:

- dat Nederland en met name ook Turkije de tragische gebeurtenissen in 1915 tot op de dag van vandaag niet als Genocide op het Armeense volk volgens VN verdrag van 1948 inzake genocide hebben erkend;
- dat Turkije daarbij een actieve ontkenningpolitiek voert en zelfs tot omkering van feiten overgaat, en daarmee voeding geeft aan rechts-nationalistische gevoelens van Turken in Turkije en daarbuiten;
- dat de Turkse opstelling ten aanzien van de Armeense genocide niet past binnen de criteria van Kopenhagen, met name het vereiste van de democratische rechtsstaat en rechten van minderheden;
- dat inmiddels in een aantal EU-landen zoals in Frankrijk, België, Zweden, Italië, Griekenland, maar ook in vele andere landen erkenning van de Armeense genocide door de regering en/of door het parlement heeft plaatsgevonden;
- dat recent het Europees Parlement de erkenning van de genocide expliciet heeft genoemd onder de voorwaarden waaraan Turkije moet voldoen in het kader van toetreding tot de Europese Unie;
- dat het uitblijven van erkenning van de Armeense genocide mede de oplossing van andere problemen in de instabiele regio Kaukasus in de weg staat en als conflictbron een extra risico inhoudt voor de vrede;

Verzoekt de Nederlandse overheid om:

- in navolging van vele andere landen de Armeense genocide te erkennen;
- tijdens het Nederlands EU-Voorzitterschap bij de beoordeling van en de besluitvorming over een mogelijke datum waarop onderhandelingen met Turkije over toetreding tot de Europese Unie kunnen beginnen, uitdrukkelijk de erkenning van de Armeense Genocide in 1915 als voorwaarde hiervoor te betrekken.

Den Haag, 21 april 2004

Het 24 april comité voor erkenning en herdenking van de Armeense genocide 1915

Memorandum

Van T(10)(2e) *20/5*
Aan DWM, DWM/(10)(2e), DIE
cc DGES, BSG, PS, *DZO, DVL*
Datum 27-05-2004
Kenmerk 109/T1
Betreft De Armeense genocide en Turkije
Referte Geen

Graag antwoordbrief voor T opstellen.
Dank

Bij reactie kenmerk (109/T1) duidelijk vermelden

ՀՈԼԱՆԴԱՀԱՅ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ
FEDERATIE ARMEENSE ORGANISATIES NEDERLAND

24 april comité

Adres: Weesperstraat 91 - 2574 VS Den Haag

Tel. 070 4490209

E-mail: armeensefederatie@hotmail.com

K.v.K. 27264382

Aan: de Staatssecretaris voor Europese Zaken
Mr. Drs. A. Nicolaï
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Den Haag, 25 mei 2004

Betreft: De Armeense genocide en Turkije
Bijlagen: 3

Zeer geachte Heer Nicolai,

Op 21 april j.l. heeft het 24 april Comité van de Armeense Federatie een petitie aangeboden aan de Tweede Kamer en aan de Regering. Hierin wordt gevraagd de kwestie van de door Turkije nog altijd ontkende Armeense genocide uitdrukkelijk(er) mee te laten wegen in het proces van beoordeling van Turkije op de Kopenhagen criteria. Tevens is door ons op 21 april een brief achtergelaten bij de Turkse ambassade. Op 24 april heeft de jaarlijkse herdenkingsbijeenkomst plaatsgevonden in Assen, waarbij Freek de Jonge, Leen van Dijke, Paul Scheffer en de Ambassadeur van Armenië in de Benelux Viguen Tchitetchian het woord hebben gevoerd (zie bijgaand ANP bericht). Informatie en foto's van deze activiteiten zijn te vinden op de site: <http://24april2004.ontheweb.nl>.

In de Kamer is de petitie in ontvangst genomen door mw Dijkema, Voorzitter van de Vaste Commissie voor Europese Zaken in aanwezigheid van de Kamerleden van Bommel, van der Staaij en Huizinga-Heringa. De Kamerleden Ferrier, Koenders, van Bommel, Karimi en Huizinga-Heringa hebben voorts op het Plein het woord gericht tot de demonstranten. Hieruit is ons gebleken dat een meerderheid in de Kamer groot belang hecht aan een oplossing van deze slepende kwestie en de Armeense genocide van 1915 feitelijk erkent. Op 29 april heeft SP-kamerlid van Bommel in het verlengde van de petitie een motie ingediend, om de relatie te leggen tussen de Armeense genocide en de eventuele toetreding van Turkije tot de EU. De motie is vooralsnog aangehouden.

De petitie aan de Nederlandse regering is door de Minister President – naar ons bericht werd – inmiddels doorgezonden aan uw ministerie. Volledigheidshalve gaat een exemplaar van de petitie hierbij.

Met verwijzing naar de inhoud van de petitie, verzoeken wij dringend om een gesprek met u op korte termijn. Met ons standpunt, dat Turkije niet in de waargemeenschap van Europa kan worden ontvangen, zolang het de zwarte bladzijden van het eigen verleden niet onder ogen wil zien, staan wij bepaald niet alleen, is ons uit talrijke artikelen en reacties gebleken. Voorts baren de situatie in de regio en de wijze waarop Turkije met buurland Armenië omgaat onze grote zorgen. Ook daarover willen we graag met u van gedachten wisselen.

Bekend is het dreigement van Turkse zijde niet in gesprek te zullen blijven als de kwestie van de genocide ter tafel komt. Wij zijn van mening dat Nederland niet voor deze Turkse chantage moet zwichten. Voor de Armeense gemeenschap, maar ook voor vele Nederlanders is de Turkse ontkenning niet te verteren en de houding van de Nederlandse regering hierin te berusten uiterst ongeloofwaardig. Als voorbeeld kan hier genoemd worden de reactie van Minister Bot op genoemde motie van Kamerlid van Bommel (zie bijgaande tekst uit de handelingen). De stelling dat dit een kwestie van het verleden betreft wordt immers voortdurend geloochenstraft door dat het verleden dagelijks wordt ontkend. Daarmee geeft Turkije aan hoe actueel de kwestie is. Als voorbeeld moge dienen het optreden van de Turkse ambassadeur in Nederland T. Ildem op 22 april op de Nederlandse televisie (Ned 2), waarbij hij de genocide openlijk ontkende en een geestesziekte hieromtrent veronderstelde bij de Armeniërs. Het is voor ons onbegrijpelijk hoe in Nederland – nota bene gidsland op het gebied van internationaal recht – dit kan plaatsvinden, zonder daarop van de kant van de Nederlandse regering te worden aangesproken.

Voor een afspraak nemen wij graag dezer dagen telefonisch contact op,

Met vriendelijke groet,

Namens het Armeense Federatie,

Namens het 24 april Comité,

(10)(2e)

PETITIE

Het 24 april comité van de Federatie van de Armeense Organisaties in Nederland, bijeen op 21 april 2004 in een demonstratie in Den Haag in verband met de jaarlijkse herdenking van de Armeense genocide van 1915,

Overwegende:

-dat toetreding van Turkije tot de Europese Unie een democratische rechtsstaat vereist met respectering van mensenrechten en rechten van minderheden zoals gedefinieerd in de Kopenhagen-criteria;

- dat dit jaar de Europese Unie onder Nederlands voorzitterschap moet besluiten over een datum waarop onderhandelingen met Turkije over toetreding tot de Europese Unie kunnen beginnen;

- dat de Armeense genocide tijdens de Eerste Wereldoorlog gepleegd door het Jong Turkse bewind , door de Turkse overheid stelselmatig wordt ontkend;

- dat in Turkije elke uiting over deze gebeurtenissen strafbaar is;

- dat omtrent de feiten van de Armeense genocide mede op grond van recente bronnen, geen twijfel mogelijk is;

- dat steeds meer landen en instanties tot expliciete erkenning van de Armeense genocide zijn overgegaan;

- dat de toetreding van Turkije tot de Europese Unie, zonder objectieve beoordeling van het eigen verleden en met name zonder erkenning van de Genocide gepleegd jegens Armeniërs niet geloofwaardig zal zijn voor een waardengemeenschap als de EU;

- dat in toenemende mate het Nederlandse publiek blijk geeft terzake geïnformeerd te zijn en zich bewust is van het onrecht dat de Armeniërs door de genocide, maar ook door de ontkenning daarvan wordt aangedaan;

- dat in de Tweede Kamer onder meer in het recente debat over de begroting van het Ministerie van Buitenlandse Zaken door enkele kamerleden uitdrukkelijk de regering om een standpunt met betrekking tot de ontkenning van de Armeense Genocide is gevraagd;

Vaststellende:

- dat Nederland en met name ook Turkije de tragische gebeurtenissen in 1915 tot op de dag van vandaag niet als Genocide op het Armeense volk volgens VN verdrag van 1948 inzake genocide hebben erkend;

- dat Turkije daarbij een actieve ontkenningpolitiek voert en zelfs tot omkering van feiten overgaat, en daarmee voeding geeft aan rechts-nationalistische gevoelens van Turken in Turkije en daarbuiten;

- dat de Turkse opstelling ten aanzien van de Armeense genocide niet past binnen de criteria van Kopenhagen, met name het vereiste van de democratische rechtsstaat en rechten van minderheden;

- dat inmiddels in een aantal EU-landen zoals in Frankrijk, België, Zweden, Italië, Griekenland, maar ook in vele andere landen erkenning van de Armeense genocide door de regering en/of door het parlement heeft plaatsgevonden;

- dat recent het Europees Parlement de erkenning van de genocide expliciet heeft genoemd onder de voorwaarden waaraan Turkije moet voldoen in het kader van toetreding tot de Europese Unie;

- dat het uitblijven van erkenning van de Armeense genocide mede de oplossing van andere problemen in de instabiele regio Kaukasus in de weg staat en als conflictbron een extra risico inhoudt voor de vrede;

Verzoekt de Nederlandse overheid om:

- In navolging van vele andere landen de Armeense genocide te erkennen

- tijdens het Nederlands EU-Voorzitterschap bij de beoordeling van en de besluitvorming over een mogelijke datum waarop onderhandelingen met Turkije over toetreding tot de Europese Unie kunnen beginnen, uitdrukkelijk de erkenning van de Armeense Genocide in 1915 als voorwaarde hiervoor te betrekken.

Handelingen TK-plenair 29 april 2004

De heer **Van Bommel** (SP): Voorzitter. De laatste motie betreft eveneens de situatie die er in Turkije maar deels ook in Nederland is met betrekking tot het niet erkennen van de Armeense genocide in 1915. De motie spreekt voor zichzelf.

*M

De Kamer,
gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de toetreding van Turkije tot de Europese Unie een democratische rechtsstaat vereist met respectering van mensenrechten en rechten van minderheden, zoals gedefinieerd in de criteria van Kopenhagen;

constaterende dat de Turkse opstelling ten aanzien van de massamoord op Assyrische en Armeense bevolkingsgroepen niet past binnen de criteria van Kopenhagen, met name het vereiste van de democratische rechtsstaat en rechten van minderheden;

overwegende dat het voor de EU noodzakelijk is dat voor een gezonde verhouding tussen Turkije en zijn onderdanen en tussen Turkije en buurland Armenië, Turkije duidelijkheid moet verschaffen over de massamoorden op Armeense en Assyrische bevolkingsgroepen in 1915;

tevens overwegende dat de toetreding van Turkije tot de Europese Unie zonder objectieve beoordeling van het eigen verleden en met name zonder de erkenning van de massamoorden op de Assyrische en Armeense bevolkingsgroepen niet geloofwaardig zal zijn voor de EU;

constaterende dat inmiddels in een aantal EU-landen zoals Frankrijk, België, Zweden, Italië en Griekenland erkenning van de massamoord op met name de Armeense bevolkingsgroep door de regering en/of het parlement heeft plaatsgehad;

constaterende dat het uitblijven van erkenning van de massamoorden op de Armeense en Assyrische bevolkingsgroepen mede de oplossing van andere problemen in de instabiele regio Kaukasus in de weg staat en als conflictbron een extra risico inhoudt voor de vrede;

verzoekt de regering bij de beoordeling van Turkije en bij de besluitvorming over een datum over het begin van de onderhandelingen met Turkije over de toetreding tot de Europese Unie, uitdrukkelijk de erkenning van de massamoord op Armeense en Assyrische bevolkingsgroepen in 1915 als voorwaarde te betrekken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door het lid Van Bommel. Naar mij blijkt, wordt zij voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 543 (21501-02).

[...}

Antwoord Minister Bot (over 2 moties van Bommel. Eerste antwoord ook interessant voor motie inzake Armeense genocide)

Minister Bot: Voorzitter. De derde motie van de heer Van Bommel verzoekt de regering bij de beoordeling van Turkije en bij de besluitvorming over een datum voor het begin van de onderhandelingen met Turkije uitdrukkelijk de erkenning van de massamoord van Armeense en Assyrische bevolkingsgroepen als voorwaarde te betrekken. Ook wat deze motie betreft, zeg ik dat het oordeel over het begin van de onderhandelingen zal zijn gebaseerd op de politieke Kopenhagen-criteria en dat het oordeel gericht is op het heden en op de toekomst. Hoe ontwikkelt Turkije zich? Deze motie kijkt te veel naar het verleden en is als zodanig een uitbreiding van, een aanvulling op die Kopenhagen-criteria die de regering niet kan onderschrijven, zeker niet op dit moment, vlak voordat de Commissie met een rapport zal komen waarin alle overwegingen zullen worden betrokken. De regering wil dat afwachten. Het staat ieder parlement en elke regering vrij om zich over deze vreselijke gebeurtenissen uit te spreken en dat gebeurt ook regelmatig door regeringen en historici. Sommige veroordelen dat, andere niet, maar ik denk dat wij het allemaal een vreselijke en veroordelenswaardige gebeurtenis vinden. Nogmaals, je kunt die mening hebben, maar het is heel wat anders om een dergelijke motie te onderschrijven. Laten wij afwachten wat de Commissie in oktober in haar rapport stelt en laten wij dan de afwegingen maken die nodig zijn om tot een afgewogen oordeel te komen over het al dan niet openen van de onderhandelingen met Turkije.
([....])

bij de stemmingen:

De voorzitter: De heer Van Bommel wenst zijn motie op stuk nr. 543 aan te houden

Bijlage 3

ARMENIA THIS WEEK
Friday, May 21, 2004

KOCHARIAN DROPS TURKEY VISIT FOR LACK OF PROGRESS IN RELATIONS

Armenian officials confirmed this week that President Robert Kocharian would not attend the NATO summit in Istanbul, Turkey set for late June. Foreign Minister Vartan Oskanian, who will head the Armenian delegation to the Summit, said that the president made the decision due to absence of any appreciable progress in relations between Armenia and Turkey after years of talks. At the same time, Oskanian noted that Armenia's partnership with the NATO alliance would continue to expand.

Turkey has steadfastly refused to establish diplomatic relations with Armenia, since the latter became independent in 1991. For over a decade Turkey has also kept its land border with Armenia closed, linking normalization to Armenian concessions on the Armenian Genocide and Karabakh issues. Turkey has also provided military and international support to Azerbaijan in the Karabakh conflict, and has been slow to improve the rights of the Armenian minority and conditions of the Armenian cultural heritage in Turkey.

U.S. and the European Union have long urged Turkey to reconsider these policies. Direct Armenian-Turkish contacts resumed after Armenia lifted its objections to holding the 1999 summit of the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE) in Istanbul and as several Western democracies officially affirmed the Armenian Genocide. The new Turkish government elected in late 2002, after initially hinting at a positive change of policy, has now ruled the lifting of preconditions as "out of question."

In the meantime, Armenia has significantly strengthened security links with NATO and directly with the United States, by signing new multilateral and bilateral agreements, hosting NATO events and deploying peacekeeping forces under NATO command earlier this year. Armenia is expected to join the NATO's

Individual Partnership Action Plan (IPAP) program - a key stepping stone for

potential future membership. Last month, U.S. Assistant Secretary of State Elizabeth Jones noted that "Armenia has taken big steps to enhance its security relationship with the United States and NATO."

NATO Secretary General Jaap de Hoop Scheffer noted this week that, among other issues, the summit will focus on "increasing our co-operation with the Caucasus and Central Asia - areas that once seemed very far away, but that we now know are essential to our security." So far, out of the three Caucasus countries, only Georgia is publicly seeking NATO membership.

Armenian leaders, while expanding cooperation with the Alliance have said that membership is not presently on the country's agenda. Following several contradictory statements, Azeri Deputy Foreign Minister Araz Azimov announced earlier this month that "Azerbaijan is not planning to join NATO."

(Sources: AAA R&I Fact Sheet: Armenia and NATO 2-17; Lider TV 5-4; Mediamax 5-4; Arminfo 5-17, 21, 24)

(10)(2e)

(d) "Armeense genocide"

Ik had je hier al eens
over gemaild. Ik
ben uiteindelijk met
meer betrokken ^{geweest} bij
de beantwoording.

(10)(2e)

12 september 2002 IB/2002/56947

Onderwerp: Bijlagen
Lesmateriaal Armeense genocide

Contactpersoon

(10)(2e)

Opmakenummer

(10)(2e)

Ministerie van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen

Euroapaweg 1
Postbus 23000
2700 LZ Zoetermeer
Telefoon (079) 3232121
Telefax (079) 3232120

Zoetermeer

13 december 2002

Geachte

(10)(2e)

Naar aanleiding van uw brief van 12 september jl. wil ik u allereerst nog bedanken voor uw vriendelijke woorden in verband met mijn ministerschap.

Over de ontwikkeling van lesmateriaal over de Armeense geschiedenis kan ik u het volgende berichten. Het departement heeft geen bemoeienis met de ontwikkeling van concrete lesmethoden en inhoud van leerboeken, doch alleen met de vaststelling van algemene kerndoelen, leerlijnen en tussendoelen.

Uw organisatie zou contact met de educatieve uitgeverijen kunnen opnemen en nagaan of zij belangstelling hebben om uw verzoek in overweging te nemen. Verder zou u uw verzoek onder de aandacht van de Stichting Leerplanontwikkeling (SLO), website: www.slo.nl, kunnen brengen.

Met betrekking tot uw vraag over de leerstoel genocide studies aan de UvA kan ik u informeren dat de UvA inderdaad een leerstoel genocide studies kent. Dr. J. Houwink ten Cate is per 1 oktober 2002 benoemd tot hoogleraar Holocaust en genocidestudies aan de UvA. Hij is tegelijkertijd aangesteld als directeur van het nieuwe Centrum voor Holocaust en Genocidestudies dat voorlopig bij het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD, voorheen RIOD) van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) is gehuisvest.

Bovenstaande en meer uitgebreide informatie hierover kunt u vinden op de website van de UvA: www.uva.nl.

Voor het overige verwijs ik u graag naar de brief van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van 26 september 2002, kenmerk DZO-264/02 aan uw organisatie.

De minister van ~~Onderwijs~~, Cultuur en Wetenschappen,

(10)(2e)

Maria J.A. van der Hoeven

① Armeense kwestie

Aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken
Directie Zuid-Oost en Oost-Europa en uitvoering Matra

(10)(2e)

Hoofd afdeling Oost-Europa
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC DEN HAAG

Assen, 14 januari 2002

Geachte heer van der

(10)(2e)

Met dank voor uw brief van 19 oktober j.l., uw kenmerk DZO-12/01 wil ik u een goed 2002 toewensen en ik hoop u dat u een plezierig verlof hebt gehad met de kerstdagen.

Graag zou ik met u een afspraak willen maken om met elkaar van gedachten te wisselen over uw standpunt. Mogelijk kunt u mij in dit gesprek adviseren op welke wijze in deze kwestie vooruitgang kan worden geboekt.

Ik zou het op prijs stellen als deze afspraak gemaakt kan worden op een woensdag- of vrijdagmiddag in verband met mijn werkzaamheden en de afstand.

Uw schriftelijke reactie zie ik gaarne tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Namens de Stichting Armenia

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

Check even.

M.i. heeft M

Aan Van Dijk

beloofd begin 2002

met de Armeense
Samenleving in NL te willen

Aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken
Directie Europa
Afdeling Oost-Europa en Centraal Azië
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC DEN HAAG

Assen, 20 september 2001

Geachte (10)(2e)

→ Uw brief van 23 juli j.l., no DEU-286/01 heb ik ontvangen. Ik zeg u hierbij dank voor de beantwoording.

Voor verschillende punten vraag ik u aandacht. U noemt de Commissie "Turkish and Armenian Reconciliation Commission". Deze commissie is niet door de betrokken overheden ingesteld. Het is een initiatief van goedwillende mensen, waar ik blij mee ben. Echter een politiek mandaat ontbreekt.

De erkenning van de genocide door de Turkse overheid en de daarbij behorende excuses is noodzakelijk om tot eerlijke samenwerking in de regio te komen. Nederland kan hierop een positieve invloed hebben door de genocide te erkennen.

De internationale gemeenschap acht erkenning geen functioneel instrument van buitenlands beleid. Nederland kiest er voor om de eigen belangen zwaarder te laten wegen dan recht doen aan het Armeense volk en aan de geschiedenis. Het gaat hier om anderhalf miljoen gedode mensen en de gevolgen die deze genocide nog tot in onze generatie heeft.

Onze wereld is opgeschrikt door verschrikkelijke terroristische daden van extreme moslims. Deze daden zijn vastgelegd door T.V., kranten en kunnen niet verzwegen of verdraaid worden.

De literatuur, de foto's en de geschiedschrijving over de Armeense genocide zijn bewijzen van het verschrikkelijke gebeuren. Deze bronnen zijn onafhankelijk. Ingesloten zend ik u foto's het boek Marteling der Armeniers in Turkije, Gemarteld Armenië en het bloedige juk van den Turk. De boeken verzoek ik u mij te retourneren. Op een foto wil ik u wijzen. Hitler zegt tegen zijn naaste medewerkers als hij de Joden wil gaan vermoorden, wie praat er nog over de vermoorde Armeniers.

Ik verzoek u dringend uw standpunt te heroverwegen en binnen de Europese Gemeenschap de discussie te voeren over de erkenning van de genocide. Frankrijk en Italië hebben dit reeds gedaan.

Nederland heeft zich tot nu toe laten kennen als een land, dat staat voor de mensenrechten. Op grond van die houding en kracht richt ik, als slachtoffer van de genocide, een smeekbede aan u om zich eerlijk over deze kwestie te buigen.

Hoogachtend,

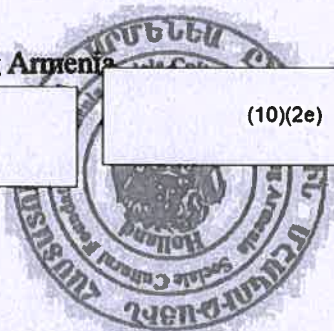
Namens Stichting Armenia

(10)(2e)

afz. Stichting Armenia

(10)(2e)

(10)(2e)

ter beslissing

Aan	M	Datum	7 december 2001
Van	DZO	Kenmerk	DZO-87/01
Via	DGPZ		
	S		
C.c.	DZO/OE, HMA Tbilisi, Ambassadekantoor Baku		
Afgestemd met			
Betreft	Brief TK-lid Van Dijke betreffende onderhoud met een delegatie van de Armeense gemeenschap in Nederland		

Aanleiding

Brief van TK-lid Van Dijke d.d. 29 november 2001, waarop U aantekende te willen ingaan op diens suggestie een delegatie van de Armeense gemeenschap in Nederland te ontmoeten.

Gevraagd besluit

Gaarne uw akkoord met en ondertekening van bijgevoegde conceptbrief aan de heer Van Dijke.

Kern/samenvatting

U ontving op 29 november jl. een brief van TK-lid Van Dijke, waarin hij voorstelt een onderhoud met een delegatie uit de Armeense gemeenschap in Nederland te willen agenderen. De heer Van Dijke refereerde aan een eerdere brief van (10)(2e) 10(2e) Stichting Armenia, aan de Minister-President (d.d.12 mei 2001), die door AZ aan BZ ter beantwoording werd overgedragen. Deze brief over de Armeense 'genocide' is indertijd ambtelijk afgedaan en leidde tot een nuttige informatie uitwisseling. Thans wil (10)(2e) blijkbaar graag alsnog een ontmoeting op politiek niveau, hetgeen door de heer Van Dijke wordt ondersteund. In de brief aan TK-lid Van Dijke geeft U aan bereid te zijn om begin 2002 een delegatie van de Armeense gemeenschap te ontvangen.

Bijlagen

1. Brief TK-lid Van Dijke
2. Brief de heer (10)(2e) Stichting Armenië
3. Brief (10)(2e) DEU

Opgesteld door	(10)(2e)
----------------	----------

(d)

Minister van Buitenlandse Zaken

Christen Unie-fractie Tweede Kamer

T.a.v. de heer Leen van Dijke

Fractievoorzitter

Postbus 20018

2500 EA Den Haag

Den Haag, 29 maart 2002

Best Leen van Dijke,

Veel dank voor je brief van 20 maart jl. waarop ik graag wil reageren.

Ik hecht eraan je te laten weten dat ik niet gekend ben in het voornemen het oude ambtsbericht Armenië van de site te verwijderen. Je zult er begrip voor hebben dat dit soort zaken mij niet altijd bereiken.

Uiteraard begrijp ik je gevoelens van teleurstelling. Laat ik je verzekeren dat het ambtsbericht, waaraan je refereert, werd verwijderd in het kader van een breder uitvoeringsbesluit om ambtsberichten die niet langer actueel zijn van de website te verwijderen. Er is dus geenszins een verband met het gesprek met de Armeense gemeenschap dat vlak voor de verwijdering van het ambtsbericht plaatsvond.

Met hartelijke groet,

(10)(2e)

Jozias van Aartsen

PS Ik vind het heel jammer dat je hebt een seconde gedacht dat die beweging h.a.v. het is. Natuurlijk niet.

ChristenUnie

ChristenUnie-fractie Tweede Kamer

Ons kenmerk:
02-I-0311

Aan de Minister van Buitenlandse Zaken
De heer J.J. van Aartsen
Postbus 20061
2500 EB DEN HAAG

*Vraag antwoord - brief
t.b.v. 07.*

PS

's-Gravenhage, 20 maart 2002

Beste Jhr. van Aartsen,

Vorige week merkte ik - min of meer bij toeval - dat het ambtsbericht waaraan we tijdens het gesprek met de Armeense gemeenschap refereerden - omdat in dat bericht het woord genocide (zonder aanhalingstekens) onbekommert werd genoemd - van de site is gehaald. De nieuwere versie van 23 augustus jl. staat er nog wel op.

Nu kan dit gemakkelijk afgedaan worden in de trant van 'ja, het was een oud ambtsbericht en het nieuwe staat er toch nog op'; maar ik vind dit té toevallig en zeker niet fraai. Het stelt me ook wel teleur; dit had ik niet verwacht. Ik kan me ook voorstellen dat dit in de Armeense gemeenschap niet goed valt en vraag me echt af waarom dit nú - net na dit gesprek - zo nodig moest. Het moet toch duidelijk zijn dat dit - juist op zo'n gevoelig punt - allerlei gevoelens en gedachten voedt. Waarom toch?

Wellicht dat je wilt reageren op mijn vraag of je van het verwijderen van de site afweet en of je iets kunt voorstellen bij mijn gevoel van teleurstelling.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Leen van Dijke
Fractievoorzitter ChristenUnie Tweede Kamer

Magg

Memorandum

SPOED

Van PS
Aan DZO via DGPZ
cc
Datum 06-12-2001
Kenmerk 3824/M1
Betreft Armenië
Referte 01 1404

M ontving bijgaande brief van het TK-lid Van Dijke.

In brief wordt o.a. melding gemaakt van een brief die de Armeense Gemeenschap aan M en MP heeft gestuurd. Voor zover hier na te gaan is deze brief door (10)(2e) DEU beantwoord (zie bijlage).

De heer Van Dijke stelt voor dat M binnenkort met een delegatie uit de Armeense gemeenschap spreekt. M stemt hier mee in.

Graag uiterlijk vrijdag 7 december een antwoordbrief door M te tekenen aanleveren.

Bij reactie kenmerk (3824/M1) duidelijk vermelden

HS nb
ChristenUnie

ChristenUnie-fractie Tweede Kamer

Ons kenmerk:
01-1404
30

Aan de Minister van Buitenlandse Zaken
De heer J.J. van Aartsen
Postbus 20061
2500 EB DEN HAAG

Lees snel een
brieftje terug

's-Gravenhage, 29 november 2001

Beste Juriën

(10)(2a)

Enige weken geleden gaf ik je een amicebrieftje, waarin ik je vroeg eens na te gaan of je - conform de toezegging van Wim Kok - al had gereageerd op een brief vanuit de Armeense gemeenschap in Nederland aangaande de Armeense genocide. Vanmiddag had ik met de schrijvers van deze brief contact en vroeg hen of zij al antwoord van jou hadden ontvangen. Dat bleek niet het geval. Ik vond dat wel een beetje teleurstellend. Maar het is je wellicht ontschoten.

Zoals je weet ben ik een aantal weken geleden met Gerrit Zalm mee geweest naar onder andere Armenië. Dat was een buitengewoon plezierige ervaring; naar ik van Gerrit heb begrepen was dat genoeg wederzijds. Tijdens ons verblijf in Jerevan werd mij duidelijk dat een verzoek van de zijde van de Armeense regering om een bezoek te brengen aan het genocidenmonument was afgewezen. Dat vond ik - hoe je ook over de kwestie zelf denkt - een smet(je) op het overigens voortreffelijke bezoek. Het komt mij voor dat deze weigering een uiting is van een zekere krampachtigheid waarmee de Nederlandse regering met deze kwestie omgaat.

In het licht van het voorgaande zou ik je het volgende willen voorstellen, daarbij in gedachten nemend dat wat je tijdens het debat over het Internationale Strafhof zei te weten: "Mw. Karimi en dhr. Van Middelkoop noemden in dit verband het onrecht dat het Armeense volk is aangedaan. Ik vind het moeilijk onder woorden te brengen hoezeer ook mij dit raakt". Zou het nu niet goed zijn eens een uurtje in je agenda te reserveren voor een gesprek met een delegatie uit de Armeense gemeenschap teneinde over dit onderwerp eens van gedachten te wisselen. Dat kan er mogelijk aan bijdragen dat het gevoel van 'niet serieus genomen te worden' bij deze bevolkingsgroep wordt weggenomen. Ook kan daaruit duidelijk worden dat het geenszins de bedoeling is op dit thema te vervallen in krampachtigheid. Graag je reactie op voornoemde suggestie.

met vriendelijke groet.

(10)(2e)

(10)(2e) Leen van Dijke
Fractievoorzitter ChristenUnie Tweede Kamer

all
begin
2002
131980

Aan zijne Excellentie de heer W. Kok
Minister-President
Plein 1813-4

2514 JN's-GRAVENHAGE.

Zeer geachte heer Kok,

W. Kok 01m406975					
Min. v. Alz. Zaken KMP					
17 MEI 2001					
sg. v. i.					
✓					

Assen, 12 mei 2001

Met veel plezier denk ik nog terug aan onze korte ontmoeting in Kamp Westerbork. Tijdens de onthulling van het herdenkingsmonument voor de Joden, de Roma's en de Sinti's hebben we even kort met elkaar gesproken. Ingesloten zend ik u nog een foto van onze ontmoeting.

Ik zal me nog even weer kort voorstellen. Mijn naam is (10)(2e) en heb mede namens de stichting Armenia en Interkab het initiatief genomen om een herdenkingssteen voor de genocide op het Armeense volk op te richten. Zoals ik u heb verteld is de steen op 24 april j.l. geplaatst en ingewijd in Assen.

Tot nu toe aarzelt Nederland om de genocide op ons volk te erkennen in tegenstelling tot b.v. Zweden, Frankrijk en Italië. Als slachtoffer van deze genocide, - mijn leven is hierdoor getekend -, zou ik graag een uitnodiging van u willen ontvangen om met u hierover van gedachten te wisselen.

Ingesloten zend ik u een artikel uit Vrij Nederland, dat een goede beschrijving geeft van datgene wat er gebeurd is. Ik hoop van harte, dat de regering van ons "Nederlandse" land ons nu wil helpen om tot erkenning te komen van de genocide in 1915 op het Armeense volk.

In dit gesprek hoop ik u uit te kunnen leggen, dat wanneer destijds de internationale overheden hun verantwoordelijkheid zouden hebben genomen, als voorbeeld wil ik noemen het verdrag van Sevra, de gruwelen van de tweede wereldoorlog vermoedelijk niet waren gebeurd. De erkenning van de genocide op het Armeense volk heeft betekenis voor onze toekomst. De genocide maakt deel uit van onze geschiedenis en onze identiteit. Erkenning van ons verleden is om deze reden uiterst belangrijk, ook hier in Nederland.

Uw uitnodiging voor een gesprek zie ik gaarne tegemoet. Op basis van historisch bewijsmateriaal (in de Nederlandse taal), dat ik zal meebrengen wil ik dit gesprek met u voeren.

Hoogachtend,

Mede namens de
Stichting Armenia

(10)(2e)

Ministerie van

Buitenlandse Zaken

Stichting Armenia

(10)(2e)

(10)(2e)

Directie Europa

Afdeling Oost-Europa en Centraal Azië

Bezuidenhoutseweg 67

2594 AC Den Haag

Datum 23 juli 2001
Kenmerk DEU-286/01
Blad 1/2
Bijlage(n)
Betref Uw brief d.d. 12 mei 2001
C.c. Ministerie van Algemene Zaken

Auteur (10)(2e)
Telefoon +31 (0)70 348 (10)(2e)
Fax +31 (0)70 348
E-mail (10)(2e) @minbuza.nl

Geachte heer (10)(2e)

Uw brief aan de Minister-President van 12 mei 2001 werd door het ministerie van Algemene Zaken in goede orde ontvangen en ter behandeling naar de minister van Buitenlandse Zaken doorgestuurd. De minister van Buitenlandse Zaken heeft mij vervolgens verzocht voor de beantwoording van uw brief zorg te dragen.

De Nederlandse regering is van mening dat een verbetering van de relaties tussen Turkije en Armenië de stabiliteit van geheel Europa ten goede komt. In dit verband juicht Nederland de recente initiatieven van de 'Turkish and Armenian Reconciliation Commission' toe. Het doel van deze commissie, de erkenning van elkaars verschillende interpretaties van de gebeurtenissen tussen 1915 en 1923, is hopelijk een eerste stap in een Armeens-Turkse toenadering. De kwestie waarvoor u zich inzet speelt tegen deze achtergrond in de ogen van velen een belangrijke rol, en heeft dan ook de volle aandacht van dit ministerie.

Zoals u wellicht bekend is, zijn in het kader van de Raad van Europa en de OVSE belangrijke instrumenten ontwikkeld om minderhedenkwesties, ook in Armenië en Turkije, het hoofd te bieden. Het vellen van een ultiem oordeel over gebeurtenissen die zich in het verleden hebben afgespeeld, behoort daar niet toe. Een dergelijke erkenning wordt door de internationale gemeenschap geen functioneel instrument van buitenlands beleid geacht.

Ministerie van

Buitenlandse Zaken

Volledigheidshalve verwijs ik in het kader van het voorafgaande gaarne naar de antwoorden van de Regering op de vragen van het lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal Karimi van 13 december 2000, die ik in kopie heb bijgevoegd.

de Minister van Buitenlandse zaken

namens deze,

(10)(2e)

Kenmerk DEU-286/01

Blad 2/2

Ministerie van Buitenlandse Zaken

V14/4/11

Federatie Armeense Organisaties Nederland

(10)(2e)

Directie Zuidoost- en Oost-Europa en Uitvoering Matra

Postbus 20061
2500 EB Den Haag
Nederland
www.minbuza.nl

Contactpersoon

(10)(2e)

T 070-348 (10)(2e)

F 070-348

(10)(2e)

pminbuza.nl

Datum 14 april 2011

Betreft Uw uitnodiging aan minister Rosenthal voor herdenkingsconcert

Onze referentie
DZO/OE-087/2011

Kopie aan

Bijlage(n)

Geachte heer (10)(2e)

Met verwijzing naar uw uitnodiging gericht aan minister Rosenthal voor het herdenkingsconcert op 19 april aanstaande deel ik u mede dat de minister vanwege parlementaire verplichtingen verhinderd is.

(10)(2e)

Directie Zuidoost- en Oost-Europa en Uitvoering Matra

AR-
zie dossier brieven-parlement

Bureau Beantwoording Burgercorrespondentie

Postadres

Postbus 20001
2500 EA Den Haag

Bezoekadres

Binnenhof 19, Den Haag

Telefoon

+31 70 308

Fax

+31 70 356

(10)(2e)

Datum

23 september 2003

Kenmerk

460150

De heer

(10)(2e)

(10)(2e)

Onderwerp

ARMEENSE GENOCIDE

Geachte meneer Balkenende,

Ik wil graag paar interessante vragen aan u stellen over Armeense Genocide.

1) Wat denkt u over Armeense Genocide?:

2) Wanneer gaat Nederlandse regering officieel Armeense Genocide erkennen?:

3) Wat voor soort sancties kan Nederlandse regering tegenover Turkije opleggen?:

4) Wanneer komt echte democratie in Turkije?:

5) Wanneer Turken kunnen begrijpen dat Armeniers hebben in Turkije hetzelfde rechte als Turken?.

Ik hoop dat u graag mij zo spoedig mogelijk wilt beantwoorden. Daarvoor wil ik u alvast bedanken.

Met vriendelijke groeten,

(10)(2e)

- zie beantwoorde Kamer vragen

- Arun. 24 april Comité

(10)(2e)

From: (10)(2e)
Sent: Tuesday, 21 September 2004 4:32 PM
To: (10)(2e)
Subject: relatie Armenie - Turkije

Geachte (10)(2e)

Uw schriftelijk verzoek van 25 mei jl tot een gesprek inzake de relatie Armenie en Turkije kan - indien u daar prijs op stelt - plaatsvinden met (10)(2e) Zuid-oost en Oost Europa. Indien u geïnteresseerd bent, kan ik voor u op korte termijn een afspraak plannen.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

(10)(2e) Zuidelijke Kaukasus en Centraal Azië

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Postbus 20061

2500 EB Den Haag

tel. 070 348

fax. 070 348

(10)(2e)

Onderwerp: Turkije - -n.v.t.- -n.v.t.- - Armeense kwestie
Van: DWM

Aan: DGPZ; DGES; DPZ; DIE; DZO; DMV; ANK; IST; BRE; TBI; (10)(2e)
(10)(2e)

Datum: 05-10-2006 15:47:06

Kenmerk: DWM-792/06

Opsteller: (10)(2e)

Afgestemd met: -

Berichttype: Beleidsbericht

Prioriteit: Most Immediate

Rubricering: BZ-Intern

Categorie: Verslag / Info

Referte: =

Samenvatting:

NL regering bereidt zich voor op een hernieuwde discussie over de erkenning van de Armeense genocide in de debatten over de Staat van de Unie en de Begroting Buitenlandse Zaken in de Tweede Kamer. De NL regering onthoudt zich van een waardeoordeel over de gebeurtenissen van 1915, omdat dit niet bijdraagt aan het politieke proces dat nodig is om de betrekkingen tussen Turkije en Armenie te normaliseren en te komen tot een gezamenlijke verwerking van deze kwestie. De binnenlands politieke druk op de Nederlandse regering om de genocide te erkennen, is toegenomen. (10)(2a)

(10)(2a)

Bericht:

(10)(2a)

Armenië

Q: Is de erkenning van de Armeense genocide door Turkije voorwaarde voor toetreding tot de EU?

A: De NL regering realiseert zich dat de verschrikkelijke gebeurtenissen rond 1915 en de wijze waarop daarmee in de Turkse samenleving wordt omgegaan onderwerp zijn van discussie in de Europese publieke opinie over het Turkse toetredingsproces. Zoals uit de media bekend zal zijn, is aan deze kwestie ook aandacht besteed in het recente rapport over Turkije van het Europees Parlement. Het rapport stelt echter niet de eis dat Turkije die genocide moet erkennen of er verantwoordelijkheid voor moet nemen.

Het is maar de vraag of een door de EU opgelegde erkenning leidt tot een klimaat waarin de Turken de genocide ook als historisch feit zullen accepteren en de Turks-Armeense betrekkingen kunnen normaliseren.

In het kader van de onderhandelingen is het – als onderdeel van de politieke Kopenhagen criteria - wel van belang dat een vrij en onbelemmerd debat over deze zaak in Turkije plaats kan vinden en dat Turkije zich inspant voor normalisatie van de betrekkingen met buurland Armenië.

Q: Heeft de NL regering uitvoering gegeven aan de motie Rouvoet?

A: De NL regering heeft herhaaldelijk (o.m. in opvolging van de motie Rouvoet, december 2004) het onderwerp ter sprake gebracht, zowel in EU-kader als in bilaterale contacten met Turkije. In veel contacten op politiek en ambtelijk niveau is en wordt er bij Turkije op aangedrongen over deze kwestie de dialoog met Armenië aan te gaan. Gezamenlijke analyse van het verleden zal immers bijdragen tot begrip voor en aanvaarding van het verleden en tot verbetering van de bilaterale betrekkingen tussen beide landen. Turkije heeft voorstellen voor een gezamenlijke Turks-Armeense onderzoekscommissie gedaan, maar dit heeft tot nu toe niet tot zichtbare voortgang in deze kwestie geleid.

Q: Moet de regering de Armeense genocide erkennen?

A: Op dit moment is niet onomstotelijk en op onpartijdige en wetenschappelijk verantwoorde wijze vastgesteld dat er sprake is geweest van een daadwerkelijke intentie om de Armeense bevolkingsgroep te vernietigen (pas dan is er sprake van genocide). In volkenrechtelijke zin is het leveren van juridisch bewijs hiervoor dus bijzonder lastig. Mede daarom onthoudt de NL regering zich van een dergelijk oordeel hierover.

Nog belangrijker is dat een dergelijk waardeoordeel geen functioneel instrument is om de betrekkingen tussen Turkije en Armenië te normaliseren, noch om tot een zinvolle discussie en onpartijdig wetenschappelijk onderzoek te komen. Het draagt niet bij aan het politieke proces dat nodig is om tot een gezamenlijk inzicht over deze kwestie te komen.

Dat neemt niet weg dat de regering de gebeurtenissen van 1915 zeer betreurt, al was het maar omdat zeer velen zijn omgekomen en omgebracht en omdat sprake is geweest van groot en ernstig leed.

De NL regering zet zich er voorts, zowel bilateraal als in EU-kader, voor in dat de kwestie onbelemmerd besproken en onderzocht kan worden en moedigt Armenië en Turkije aan om hierover in gesprek te zijn.

De NL regering heeft zich er ten slotte voor ingezet dat het onderwerp wordt ingebracht in de politieke dialoog met Turkije. Daarnaast is de vrijheid om in Turkije over dit onderwerp te spreken een zaak die direct onder de politieke Kopenhagen criteria valt.

Q: Zijn er andere regeringen in EU-landen die de Armeense 'genocide' hebben erkend?

A: Het overgrote deel van de regeringen is daar zeer terughoudend in. Alleen Cyprus, Griekenland en Frankrijk hebben de genocide erkend.

Q: Heeft Turkije alle archieven opengesteld?

A: Formeel heeft Turkije alle archieven opengesteld. Ook de militaire archieven. Wetenschappers zijn van mening dat de archieven inderdaad veel toegankelijker zijn dan een aantal jaren geleden. Veel moeilijker is het echter toegang te krijgen tot het archief van de generale staf in Ankara (ATASE), dat voor een gedegen onderzoek van deze kwestie zeer belangrijk is.

Achtergrond

Motie Rouvoet (december 2004)

In de motie Rouvoet (december 2004) werd de regering verzocht om binnen het kader van de politieke en culturele dialoog met Turkije voortdurend en nadrukkelijk de erkenning van de Armeense genocide aan de orde te stellen. De motie is door de regering overgenomen. Aan de motie is o.m. uitvoering gegeven d.m.v. steun aan een Frans voorstel tijdens de RAZEB van 25 april 2005 om erkenning van de Armeense genocide onder de aandacht te brengen tijdens de Associatie Raad met Turkije op 26 april van dat jaar. Dit is in een brief van 17 mei 2005 (DWM/306/05) door Minister Bot aan de Kamer gemeld.

Uit de door u geaccordeerde lijn (10 februari 2005):

"De NL regering realiseert zich en erkent dat de verschrikkelijke gebeurtenissen rond 1915 onderwerp zijn van discussie in de Europese publieke opinie over het Turkse toetredingsproces. Daarom verwelkomt de NL regering het voorstel van het Kamerlid Rouvoet, waarin (zie tekst motie). Het uitspreken van steun van de NL regering voor deze motie stemt overeen met hetgeen de NL regering al eerder heeft aangegeven, namelijk dat deze gebeurtenis op een voor de beide landen aanvaardbare wijze bespreekbaar moet worden gemaakt. E.e.a. moet niet worden geïnterpreteerd als een bestempeling van de gebeurtenissen rond 1915 als "de Armeense genocide, laat staan als een erkenning daarvan. De NL regering is nog altijd van mening dat het niet op haar weg ligt om hierover een dergelijk waardeoordeel uit te spreken."

Definitie genocide

In het VN-verdrag inzake de Voorkoming en de bestraffing van genocide wordt onder genocide verstaan een van de volgende handelingen gepleegd met de bedoeling om een nationale, etnische, godsdienstige groep, dan wel een groep, behorende tot een bepaald ras, geheel of gedeeltelijk als zodanig te vernietigen. O.a. worden in het verdrag de volgende mogelijkheden genoemd:

- het doden van leden van de groep
- het toebrengen van ernstig lichamelijk of geestelijk letsel aan leden van de groep
- het opzettelijk aan de groep opleggen van levensvoorwaarden die gericht zijn op haar gehele of gedeeltelijke lichamelijke vernietiging;
- het nemen van maatregelen, bedoeld om geboorten binnen de groep te voorkomen;
- het gewelddadig overbrengen van kinderen van de groep naar een andere groep.

Turks voorstel voor gemeenschappelijke onderzoekscommissie

Turkije heeft de Armeense regering voorgesteld een gezamenlijk Turks-Armeense commissie in te stellen met historici van beide landen om onderzoek te doen en om de archieven in beide landen open te stellen voor deze commissie. Armenië heeft in reactie daarop benadrukt dat eerst diplomatieke betrekkingen tussen beide landen tot stand moeten worden gebracht en meent dat een intergouvernementele (en niet een wetenschappelijke) commissie zou moeten worden ingesteld om alle kwesties tussen beide landen te bespreken (o.a. het openen van de Turkse grens met Armenië). De Turkse premier Erdogan heeft het Turkse aanbod onlangs herhaald. Wanneer Armenië akkoord gaat met het instellen van een commissie, zal Turkije instemmen met een bijeenkomst over bilaterale kwesties.

Archieven:

Volgens (10)(2e) zijn de archieven opengesteld. Ook de militaire archieven.

Professor (10)(2e) stelt dat:

"de archieven van het Osmaanse Rijk zeer veel beter toegankelijk zijn dan twintig of zelfs maar tien jaar geleden. Er zijn wel voorbeelden van pro-Armeense onderzoekers die de toegang is ontzegd, maar veel van het materiaal is openbaar, ook dat van na 1914. Dat geldt niet voor een ander archief, dat voor deze kwestie minstens zo belangrijk is (het was immers oorlog!), het archief van de generale staf in Ankara (ATASE). Los daarvan is het probleem dat het onwaarschijnlijk is dat de genocide in de Osmaanse archieven uitputtend gedocumenteerd is. De organisatie liep vooral langs lijnen van de

partij en niet zozeer de staat en de archieven van de partij, het Comité voor Eenheid en Vooruitgang, zijn niet bewaard gebleven."

(10)(2e)

onverkort uitgedragen standpunt dat er een stelde desgevraagd dat de toegang tot de staatsarchieven de afgelopen jaren inderdaad sterk verbeterd is. Er is echter nog steeds sprake van een glijdende schaal in de verlening van toegang tot bepaalde documenten uit bepaalde periodes aan bepaalde onderzoekers. Deze vloeit niet alleen voort uit instructies van overheidswege, maar ook uit een zekere neiging tot zelf-censuur bij het (wetenschappelijk) personeel dat de archieven beheert en de toestemming moet verlenen. Er zijn bovendien verschillende archieven: bij voorbeeld de persoonlijke dossiers van hooggeplaatste officieren uit de jaren van de Eerste Wereldoorlog zijn in beheer bij de Generale Staf in Ankara en vallen niet onder de burgerlijke autoriteiten die andere delen van het staatsarchief beheren in Istanbul.

EP en positie EU-lidstaten

In de stemming over het rapport Eurlings over Turkije in het Europees Parlement is de zinsnede waarin erkenning van de Armeense genocide als voorwaarde werd gesteld voor toetreding, gewijzigd als volgt:

Het EP onderstreept dat erkenning van de Armeense genocide als zodanig formeel niet tot de criteria van Kopenhagen behoort, maar dat het onontbeerlijk is dat een land dat op weg is naar het lidmaatschap zijn geschiedenis verwerkt en onder ogen ziet. Het EP roept de Turkse autoriteiten in dit verband op de werkzaamheden van onderzoekers, intellectuelen en academici (...) te faciliteren door hen toegang te geven tot de historische archieven en hen alle relevante documenten te bezorgen. Voorts doet het EP een oproep de onderlinge betrekkingen te normaliseren.

Van alle EU-lidstaten hebben alleen Frankrijk, Griekenland en Cyprus de genocide erkend. Regeringen in de andere EU-landen hebben zich niet over deze (gevoelige) kwestie uitgelaten (zie bijlage)

12003

Memorandum

Van

P (10)(2e)

Aan

D

D (10)(2e) en

(10)(2e)

cc

Datum

01-05-2002

Kenmerk

1225/M1

Betreft

De Armeense kwestie: brief van
d.d. 21 maart 2002

(10)(2e)

Referte

DZO-99/02

Reactie M:

Veel te lapidair antwoord.

Mijn antwoord aan Van Dijke was beter.

Bij reactie kenmerk (1225/M1) duidelijk vermelden

1175/02

12602

Memorandum

ter beslissing

Aan M (10)(2e)
Van DZO (10)(2e)
Via pu (10)(2e)
C.c.
Afgestemd met DWM en DPV
Betreft De Armeense kwestie: brief van (10)(2e) d.d. 21 maart 2002 (990/M1)

(10)(2e)

Aanleiding

Op 21 maart jl. stuurde (10)(2e) u namens het '24 april Comité' een brief waarin zij refereert aan uw ontmoeting met enige leden van de Armeense gemeenschap in Nederland op 25 februari 2002.

- (10)(2e) maakt in haar brief het feit dat het ambtsbericht van 22 mei 2000 van de BZ-internetsite is afgehaald. In dit ambtsbericht wordt gesproken over de 'Armeense genocide' zonder aanhalingstekens. De Armeense gemeenschap zag hierin een aanknopingspunt voor eventuele Nederlandse erkenning van de genocide.
- Daarnaast vraagt (10)(2e) zich af of u met uw uitspraken over een democratischer Turkije ook bedoelde dat er in Turkije een oplossing gevonden dient te worden voor "de onverwerkte geschiedenis met betrekking tot de Armeniërs".

Gevraagd besluit

Een ambtelijke afhandeling van de brief van (10)(2e) verdient de voorkeur. Een antwoordbrief van u zou (wederom) teveel verwachtingen richting de Armeense gemeenschap wekken.

(10)(2a)

(10)(2a)

Gaarne uw akkoord met bijgevoegde conceptbrief (te ondertekenen door DZO) aan

(10)(2e)

Kern/samenvatting

De conceptbrief aan (10)(2e) is opgesteld met inachtneming van de volgende beleidslijnen:

- X
- Het ambtsbericht Armenië van 22 mei 2000 is van de BZ-site verwijderd omdat er een ambtsbericht van een recentere datum is verschenen (vide conceptbrief van u aan het Tweede-Kamerlid Van Dijke over deze zaak).

X

(10)(2a)

- Nederland zal de 'Armeense genocide' niet erkennen. De Nederlandse visie - zoals indertijd geformuleerd in antwoord op vragen van het Kamerlid Karimi - is duidelijk en luidt: "Dat zich in genoemd gebied tussen 1915 en 1923 tragische gebeurtenissen hebben afgespeeld, waarbij honderdduizenden mensen het leven lieten, staat vast. Ik vind het niet op mijn weg liggen om daarover een waardeoordeel uit te spreken." Het bijwonen van een herdenking met als onderwerp de 'Armeense genocide' past niet binnen dit beleid.
- De inwilliging van de verzoeken die in de door mevrouw (10)(2e) aangehaalde gespreksnotitie staan hebben allen direct betrekking op het al dan niet erkennen van de 'Armeense genocide'.

Toelichting

Op 24 april 2001 (Armenian Holocaust Remembrance Day) werd in Assen een gedenksteen voor Armeense slachtoffers onthuld. Kamerlid Van Dijke was bij deze onthulling aanwezig.

Bijlagen

1. Conceptbrief aan mevrouw (10)(2e)
2. Brief aan M van mevrouw (10)(2e)
3. Conceptbrief van M aan de heer Van Dijke.
4. Gespreksnotitie van mevrouw (10)(2e)

Opgesteld door

(10)(2e)

*Veel te
los, de ir
Armenia*

Ministerie van
Buitenlandse Zaken

24 april Comité

Mevrouw (10)(2e)

(10)(2e)

Afdeling Oost-Europa en Centraal-Azië
Directie Zuidoost- en Oost-Europa en
Matra
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Datum april 2002

Kenmerk DZO-98/02

Blad 1/2

Bijlage(n)

Betreft Uw brief d.d. 21 maart 2002

C.c.

Auteur DZO

Telefoon +31 (0)70 348

Fax +31 (0)70 348

E-mail DZO@minbuza.nl

(10)(2e)

*Mijn
antw. get
was beter*

Geachte mevrouw (10)(2e)

Uw brief aan de minister van Buitenlandse Zaken (d.d. 21 maart 2002) is in goede orde ontvangen. De minister heeft mij gevraagd voor de beantwoording van uw brief zorg te dragen. Ik vraag hierbij uw aandacht voor de volgende drie punten:

1. Het ambtsbericht (d.d. 22 mei 2000) waaraan u refereert is van de BZ-website verwijderd als gevolg van een breder uitvoeringsbesluit om ambtsberichten van de website te verwijderen die niet langer actueel zijn en waarvoor in de plaats ambtsberichten van recenter datum zijn verschenen.
2. Met betrekking tot uw opmerkingen over de "onverwerkte geschiedenis met betrekking tot de Armeniërs" in Turkije, wil ik u als volgt informeren. Het Nederlandse Kabinet is van mening dat verbeteringen in het respect voor de mensenrechten en de rechten van minderheden in een democratisch Turkije zullen bijdragen aan de mogelijkheden voor een open discussie in Turkije over de gebeurtenissen van 1915-1923. Het Kabinet spreekt de hoop uit dat er via deze weg sprake zal zijn van een Turks-Armeense toenadering.

3. Op 25 februari jl. heeft de minister van Buitenlandse Zaken tegenover u het Nederlandse beleid uiteengezet aangaande het gebruik van het woord "genocide", inzake de tragische gebeurtenissen die zich in de jaren 1915-1923 met betrekking tot de Armeniërs hebben voltrokken. Voor een betrokkenheid bij de door u in uw gespreksnotitie aangehaalde zaken (zoals het bijwonen van de herdenking op 24 april) is binnen dit beleid geen ruimte.

(10)(2e)

(10)(2e)

Kenmerk DZO-98/02
Blad 2/2

(10)(2e)

From: (10)(2e)
Sent: Thursday, 01 February 2001 6:07 PM
To: (10)(2e)
Subject: FW: Turkije - Frankrijk / Armeense genocide kwestie.

-----Original Message-----

From: (10)(2e)
Sent: Thursday, 01 February 2001 4:55 PM
To: (10)(2e)
Subject: FW: Turkije - Frankrijk / Armeense genocide kwestie.

-----Original Message-----

From: (10)(2e)
Sent: Thursday, 01 February 2001 4:46 PM
To: DEU
Cc: PAR-PA; IST
Subject: Turkije - Frankrijk / Armeense genocide kwestie.

Memorandum

Van PCA Ankara
Aan DEU
C.c. DEU/WE,
PA Parijs, CG Istanbul

Datum 1 februari 2001

Kenmerk

Betreft Turkije - Frankrijk / Armeense genocide kwestie.

De Franse erkenning van de volkerenmoord op Armeniërs in 1915 door de Nationale Assemblée, twee weken geleden, en President Chirac's bezegeling daarvan eerder deze week, heeft de anti-Franse gevoelens in Turkije tot bijna hysterische hoogte gebracht. Het besluit van de gemeenteraad van Parijs, aldus de Turkse pers, om een Armeens monument in de stad op te richten, was nog eens olie op het vuur.

(10)(2a)

President Sezer (10)(2a) veroordeelde het besluit, dat volgens hem schade zou toebrengen aan de Turks-Franse betrekkingen.

Premier Ecevit zei volgens de Turkish Daily News "We're not surprised. We face more disappointment in our relations with France."

En volgens Minister Cakmakoglu van Defensie is Turkije begonnen om bestaande militaire contracten op te zeggen, en zullen Franse ondernemingen niet meer mogen deelnemen aan aanbestedingen voor militaire goederen. In al lopende evaluatietrajecten van tenderaanbiedingen zal de Armeense kwestie van doorslaggevende betekenis zijn. Ook een mogelijke graanlevering ter waarde van 40 miljoen US Dollar, waarvoor twee Franse firma's in de race

waren, zou de Franse neus nu voorbij gaan.

Minister Cem van BZ liet zich in deze evenmin onbetuigd. Turkije heeft volgens hem zijn vertrouwen in Frankrijk verloren; dat geldt eveneens voor de Franse deelname in de OVSE Minsk groep.

Ook de Turkse media berichten al wekenlang op vaak emotionele en sensationele wijze over het vermeende onrecht dat Turkije nu wordt aangedaan. De besluitvorming in Frankrijk en de Turkse reacties daarop, alsmede de geplande sancties en tegenmaatregelen wedijveren dezer dagen om een prominente plaats in de dagbladen met de berichtgeving omtrent de nasleep van de moord op de politiecommissaris van Diyarbakir en vijf medewerkers, en het onfortuinlijk overlijden van een parlementslid van de oppositie tijdens een handgemeen op het hoogtepunt van een parlementair debat.

Ook burgers worden opgeroepen actief campagne tegen Frankrijk te voeren. En de stad Ankara wil nabij de Franse ambassade een monument oprichten voor "de slachtoffers van de Franse genocide in Algerije", en tevens de vervanging van straatnamen, waarin namen als Parijs, Straatsburg en De Gaulle voorkomen, in de gemeenteraad aan de orde stellen.

De voorzitter van de Kamer van Koophandel in Istanbul riep Turkse zakenlieden op eventuele bezittingen in Frankrijk van de hand te doen.

Maar ook Armenië krijgt er van langs, als de grote aanstichter van het onheil. Daarom pleiten de media voor sancties als het sluiten van het Turkse luchtruim voor vluchten naar Armenië, en het stopzetten van de doorvoer van voedingsmiddelen over Turks grondgebied naar dat land.

Opgesteld door (10)(2e) - Telefoon +90 (10)(2e)

(10)(2e)

From: (10)(2e)
Sent: Monday, 04 March 2002 10:23 PM
To: (10)(2e)
Subject: RE: De Armeense kwestie

Ik ben geneigd er bij Van Dijke niet verder op terug te komen.

(10)(2e)

-----Original Message-----

From: (10)(2e)
Sent: Friday, 01 March 2002 1:12 PM
To:
Cc: (10)(2e)
Subject: De Armeense kwestie

Wil hierbij graag duidelijkheid scheppen over 'Armeense genocide' passages in ambtsberichten (die uit 2000 en 2001 staan op internet) waar, naar ik begreep, in diverse staven een en ander over te doen was:

Ambtsbericht 15 mei 2001 stelt onder het kopje 'geschiedenis':

"En marge van deze Wereldoorlog werden op 24 april 1915 honderden Armeense intellectuelen in Constantinopel (Istanboel) gearresteerd. Ze werden korte tijd later gedeporteerd en vermoord. Een en ander was het begin van een georganiseerde campagne tegen de ruim twee miljoen etnische Armeniërs in het Ottomaanse Rijk. (...) De gebeurtenissen van 1915 hebben diepe sporen achtergelaten in de Armeense psyche en de nagedachtenis eraan wordt in Armenië en bij de Armeense gemeenschap in het buitenland zeer nadrukkelijk levend gehouden.*

*De vervolging van etnische Armeniërs in het Ottomaanse Rijk speelt nog steeds een belangrijke rol in de huidige Turks-Armeense betrekkingen. Armenië strijdt nog altijd voor erkenning van deze 'genocide'. Turkije weigert hieraan tegemoet te komen en is er zeer sterk op gebrand dat de 'Armeense genocide' niet steeds wordt opgerakeld."

Of een georganiseerde campagne hetzelfde is als een genocide is een discussiepunt.

Ambtsbericht 22 mei 2000 stelt onder het kopje 'geschiedenis':

"Afgezien van enkele periodes van onafhankelijkheid in de oudheid, is Armenië vrijwel steeds overheerst geweest door vreemde volkeren. In de nadagen van het Ottomaanse rijk was sprake van een volkerenmoord, waarbij in 1915 en 1916 circa 1,5 miljoen Armeniërs werden gedood. Deze genocide heeft diepe sporen achtergelaten in de Armeense psyche en de nagedachtenis eraan wordt zeer uitdrukkelijk levend gehouden. Overigens lopen de schattingen over het exacte aantal doden nogal uiteen, afhankelijk van de geraadpleegde bron."

Hier wordt zonder aanhalingstekens gesproken over de Armeense genocide.

Acties:

- Het ambtsbericht van 22 mei 2000 wordt op 22 mei 2002 door DPV (i.o.m. DZO) van het internet gehaald. (BZ laat tegenwoordig overigens ook Kamerbrieven slechts twee jaar op de site staan.)
- DZO prepareert een ALIVE document over Armenië waarin gerefereerd wordt aan het antwoord op de Kamervraag van Karimi. Dit document wordt na goedkeuring van DGPZ eind maart op het internet geplaatst.

Vraag:

Dient DZO nog iets te initiëren richting de heer Van Dijke?

(10)(2e)

DZO/OE

@ Armeense kwestie

(10)(2e)

From: (10)(2e)

Sent: Tuesday, 05 March 2002 12:17 PM

To: (10)(2e)

Cc: (10)(2e)

Subject: FW: De Armeense kwestie

(10)(2e)

sprak inderdaad van evt. informeren van dike maar gezien de twee uiteenlopende versies lijkt me dat niet zo'n goed idee. beter slechts inzetten op door dzo voorgestelde acties. wat vind jij hiervan? (10)(2e)

-----Original Message-----

From: (10)(2e)

Sent: Friday, 01 March 2002 1:12 PM

To: (10)(2e)

Cc: (10)(2e)

Subject: De Armeense kwestie

Wil hierbij graag duidelijkheid scheppen over 'Armeense genocide' passages in ambtsberichten (die uit 2000 en 2001 staan op internet) waar, naar ik begreep, in diverse staven een en ander over te doen was:

Ambtsbericht 15 mei 2001 stelt onder het kopje 'geschiedenis':

"En marge van deze Wereldoorlog werden op 24 april 1915 honderden Armeense intellectuelen in Constantinopel (Istanboel) gearresteerd. Ze werden korte tijd later gedeporteerd en vermoord. Een en ander was het begin van een georganiseerde campagne tegen de ruim twee miljoen etnische Armeniërs in het Ottomaanse Rijk. (...) De gebeurtenissen van 1915 hebben diepe sporen achtergelaten in de Armeense psyche en de nagedachtenis eraan wordt in Armenië en bij de Armeense gemeenschap in het buitenland zeer nadrukkelijk levend gehouden.*

*De vervolging van etnische Armeniërs in het Ottomaanse Rijk speelt nog steeds een belangrijke rol in de huidige Turks-Armeense betrekkingen. Armenië strijdt nog altijd voor erkenning van deze 'genocide'. Turkije weigert hieraan tegemoet te komen en is er zeer sterk op gebrand dat de 'Armeense genocide' niet steeds wordt opgerakeld."

Of een georganiseerde campagne hetzelfde is als een genocide is een discussiepunt.

Ambtsbericht 22 mei 2000 stelt onder het kopje 'geschiedenis':

"Afgezien van enkele periodes van onafhankelijkheid in de oudheid, is Armenië vrijwel steeds overheerst geweest door vreemde volkeren. In de nadagen van het Ottomaanse rijk was sprake van een volkerenmoord, waarbij in 1915 en 1916 circa 1,5 miljoen Armeniërs werden gedood. Deze genocide heeft diepe sporen achtergelaten in de Armeense psyche en de nagedachtenis eraan wordt zeer uitdrukkelijk levend gehouden. Overigens lopen de schattingen over het exacte aantal doden nogal uiteen, afhankelijk van de geraadpleegde bron."

Hier wordt zonder aanhalingstekens gesproken over de Armeense genocide.

Acties:

- Het ambtsbericht van 22 mei 2000 wordt op 22 mei 2002 door DPV (i.o.m. DZO) van het internet gehaald. (BZ laat tegenwoordig overigens ook Kamerbrieven slechts twee jaar op de site staan.)
- DZO prepareert een ALIVE document over Armenië waarin gerefereerd wordt aan het antwoord op de Kamervraag van Karimi. Dit document wordt na goedkeuring van DGPZ eind maart op het internet geplaatst.

Vraag:

Dient DZO nog iets te initiëren richting de heer Van Dijke?

(10)(2e)

2.1.2 Geschiedenis

Afgezien van enkele periodes van onafhankelijkheid in de oudheid, is Armenië vrijwel steeds overheerst geweest door vreemde volkeren. In de nadagen van het Ottomaanse rijk was sprake van een volkerenmoord, waarbij in 1915 en 1916 circa 1,5 miljoen Armeniërs werden gedood. Deze genocide heeft diepe sporen achtergelaten in de Armeense psyche en de nagedachtenis eraan wordt zeer uitdrukkelijk levend gehouden. Overigens lopen de schattingen over het exacte aantal doden nogal uiteen, afhankelijk van de geraadpleegde bron.

Tussen 1918 en 1920 was Armenië weer even onafhankelijk, waarna het in de periode 1920-1991 deel uit maakte van de Sovjet-Unie.

Ondanks het feit dat de periodes van onafhankelijkheid steeds van korte duur waren, bleven ook in de Sovjet-tijd bewegingen actief die de Armeense onafhankelijkheidsgedachten levend hielden en, met name eind jaren tachtig, ook openlijk propageerden. In 1988 werden demonstraties georganiseerd door het zogenaamde Karabach-Comité, met als doelstelling de in Azerbeidzjan gelegen enclave Nagorny Karabach (voor het merendeel bewoond door etnische Armeniërs) bij Armenië te voegen. De leden van dit Comité werden in 1988 en 1989 doelwit van communistische repressie, maar bleven actief en verenigden zich vervolgens in de Armeense Pan-nationale Beweging. Op 23 augustus 1990 verklaarde Armenië zich soeverein (maar nog wel binnen het staatsbestel van de Sovjet-Unie).

Op 23 september 1991 verklaarde Armenië zich daadwerkelijk onafhankelijk, terwijl eind 1991 de Sovjet-Unie ophield te bestaan.

— Nogaideli

— Kankamsholte

— eie pater netw

Maanar DBRC-
asst.

PLV S

DBTS

PLV DBTS

HDPO-MT

Begin 1992 werd Armenië lid van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa en van de Verenigde Naties. In januari 1996 verkreeg het een gaststatus bij de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa en op 7 maart 1996 werd vervolgens het lidmaatschap van de Raad van Europa aangevraagd.

In april 1996 heeft Armenië een Partnerschaps-akkoord gesloten met de Europese Unie.

2001

overige Kaukasusrepublicken) en het westerse dialect (wordt gesproken in Turkije).

In de Sovjettijd werden zowel het Russisch als het Armeens onderwezen. Bijna de gehele bevolking (95%) sprak Armeens als moedertaal, maar daarnaast was ten minste een elementaire kennis van het Russisch aanwezig bij de urbane bevolking en voor het grootste deel ook onder de rurale bevolking. Thans wordt ook op grote schaal Engels onderwezen.

2.1.2 Geschiedenis

Afgezien van enkele periodes van onafhankelijkheid in de oudheid, is Armenië vrijwel steeds overheerst geweest door vreemde volkeren.

In de 19e eeuw kwamen Oost- en een groot deel van West-Armenië binnen de Russische invloedssfeer. Veel Armeense mannen streden in de Eerste Wereldoorlog mee met het Russische leger tegen de Ottomanen. En marge van deze Wereldoorlog werden op 24 april 1915 honderden Armeense intellectuelen in Constantinopel (Istanboel) gearresteerd. Ze werden korte tijd later gedeporteerd en vermoord. Een en ander was het begin van een georganiseerde campagne tegen de ruim twee miljoen etnische Armeniërs in het Ottomaanse Rijk. In totaal kwamen er als gevolg van het Ottomaanse optreden naar schatting tussen de zeshonderdduizend en anderhalf miljoen etnische Armeniërs om het leven. De honderdduizenden die wisten te ontkomen, kwamen in de Armeense diaspora terecht. De gebeurtenissen van 1915 hebben diepe sporen achtergelaten in de Armeense psyche en de nagedachtenis eraan wordt in Armenië en bij de Armeense gemeenschap in het buitenland zeer nadrukkelijk levend gehouden.⁴

Tussen 1918 en 1920 was Armenië weer even onafhankelijk, waarna het in de periode 1920-1991 deel uit maakte van de Sovjet-Unie.

Ondanks het feit dat de periodes van onafhankelijkheid steeds van korte duur waren, bleven ook in de Sovjettijd bewegingen actief die de Armeense onafhankelijkheidsgedachten levend hielden en, met name eind jaren tachtig, ook openlijk propageerden. In 1988 werden demonstraties georganiseerd door het zogenaamde Karabach-Comité, met als doelstelling de in Azerbaïjan gelegen enclave Nagorny Karabach (voor het merendeel bewoond door etnische

⁴ De vervolging van etnische Armeniërs in het Ottomaanse Rijk speelt nog steeds een belangrijke rol in de huidige Turks-Armeense betrekkingen. Armenië strijdt nog altijd voor erkenning van deze 'genocide'. Turkije weigert hiaraan tegemoet te komen en is er zeer sterk op gebrand dat de 'Armeense genocide' niet steeds wordt opgerakeld.

Armeniërs) bij Armenië te voegen. De leden van dit Comité werden in 1988 en 1989 doelwit van communistische repressie, maar bleven actief en verenigden zich vervolgens in de Armeense Pan-nationale Beweging. Op 23 augustus 1990 verklaarde Armenië zich soeverein (maar nog wel binnen het staatsbestel van de Sovjet-Unie).

Op 23 september 1991 verklaarde Armenië zich daadwerkelijk onafhankelijk, terwijl eind 1991 de Sovjet-Unie ophield te bestaan.

Armenië voelt zich vanwege het Nagorny Karabach conflict geïsoleerd in de regio en zoekt daarom toenadering tot Rusland, Iran, de Verenigde Staten en de Europese Unie. Met Rusland onderhoudt Armenië een bijzondere vriendschapsband.⁵ Armenië is lid van de Gemeenschap van Onafhankelijke Staten (GOS).

Begin 1992 trad Armenië toe tot de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa en tot de Verenigde Naties.⁶ Vanaf 1994 neemt Armenië deel aan het Partnerschap voor Vrede-programma van de NAVO. In januari 1996 verkreeg het een gaststatus bij de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa en in april 1996 heeft Armenië een Partnerschaps-akkoord gesloten met de Europese Unie. Op 25 januari 2001 werd Armenië samen met Azerbeidzjan volwaardig lid van de Raad van Europa.

2.2 Staatsinrichting

Artikel 5 van de Grondwet voorziet in de scheiding der machten. In de praktijk laat deze scheiding echter te wensen over. Het voornaamste probleem is het vooralsnog tekortschieten van beschermingsstructuren tegen beïnvloeding van hogerhand. Wel is in de afgelopen periode uitvoeringswetgeving geïmplementeerd, die voor een hervorming in het rechtsstelsel heeft gezorgd.

Wetgevende macht

De wetgevende bevoegdheden zijn verankerd in de Grondwet. Op grond van artikel 75 hebben parlementsleden en de regering het recht om wetgeving te initiëren. In principe worden wetten met een gewone parlementaire meerderheid aangenomen. Wel moet minimaal de helft van het aantal parlementariërs aan de stemming hebben deelgenomen. Ontwerpwetgeving wordt in drie lezingen door

⁵ Met name op militair gebied is er een intensieve samenwerking. Al jaren helpen Russische troepen mee de Armeense grens met Turkije en Iran te bewaken. Onlangs werd een akkoord bereikt over een gemeenschappelijk Russisch-Armeens luchtverdedigingssysteem langs de Turks-Iraanse grens.

⁶ In 1992 heette de OVSE nog CVSE.

(10)(2e)

Armenië / buro / turkijel
Armeense genocide

From: (10)(2e)@minaz.nl]
Sent: vrijdag 8 april 2011 14:06
To: DZO
Subject: FW: Herdenkingsconcert Armeense genocide
Attachments: PLATO-#3595369-v1-Herdenkingsconcert_Armeense_genocide.PDF

(10)(2e)

zou jij even willen kijken
hartelijke groet

(10)(2e)

Van: (10)(2e)
Verzonden: vrijdag 8 april 2011 14:06
Aan: (10)(2e)
Onderwerp: FW: Herdenkingsconcert Armeense genocide

(10)(2e)

lijkt me geen fijn plan voor MP om naar toe te gaan. Eens?

(10)(2e)

Van: protocol verzoekenMP
Verzonden: vrijdag 8 april 2011 13:01
Aan: (10)(2e)
CC: (10)(2e)
Onderwerp: Herdenkingsconcert Armeense genocide

Geachte heer (10)(2e)

MP heeft op uitnodigingsdatum (19 april) een privéafpraak in de agenda staan. Kan ik hem voor dit herdenkingsconcert afmelden?

Groet,

(10)(2e)

Af melden.

(10)(2a)

Arbeid / Armenië / Burea
Turkije / armenische
genocide

(10)(2e)

From:

(10)(2e)

Sent:

vrijdag 1 juli 2011 12:39

To:

(10)(2e)

Cc:

Subject:

RE: beantwoording Genocide vraag TK

Attachments:

139 BriefTK-VerzoekoverArmenischeKwestieBriefFAON160611.docx; 150 memo bij 139.docx

(10)(2e)

Nog voordat je vertrekt ☺. Laatste alinea in oplegmemo kun je inderdaad beter achterwege laten.

(10)(2a)

Zou volledigheidshalve memo ook via DGES laten lopen en graag ook kopie aan Ankara.

(10)(2e)

From:

(10)(2e)

Sent: vrijdag 1 juli 2011 12:35

To:

(10)(2e)

Cc:

Subject: beantwoording Genocide vraag TK

Beste

(10)(2e)

Van bijgaande definitieve brief en oplegmemo ligt laatste nu nog bij (10)(2e) die aangaf dat (10)(2e) er nog naar kijkt. Begrijpelijk vindt ook (10)(2e) de laatste alinea van het memo teveel "de kat op het spek binden", de minister moet de ruimte hebben om zelf te bedenken of hij het staande beleid wil wijzigen. Dus wrsl sneuvelt die laatste alinea; OK. Ik zelf vertrek nu. Als (10)(2e) straks doorkomt, zouden jullie dan: (a) de laatste bullet kunnen schrappen en (b) brief en memo kunnen printen en (c) aan (10)(2e) voorleggen? Wanneer hij vandaag nog afdoet kan het setje de lijn in (en elektronisch naar BSG-PID én COM). Bij voorbaat dank, prettig weekeinde.

Groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

Ministerie van Buitenlandse Zaken

+31-70-348 (10)(2e)

+31-6- (10)(2e)

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Directie Zuidoost en Oost-
Europa
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.minbuza.nl

Contactpersoon

(10)(2e)

omminbuza.nl

Datum juli 2011
Betreft Uw verzoek inzake de Armeense kwestie

Onze Referentie
DZO/OE-139/2011

Uw Referentie
32500-V-188/2011D31300

Graag bied ik u hierbij de reactie aan op het verzoek van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken van 16 juni 2011 met kenmerk 32500-V-188/2011D31300 inzake de Armeense kwestie.

Het Kabinet is van mening dat er rond 1915 verschrikkelijke gebeurtenissen hebben plaatsgevonden en dat het van belang is dat Turkije en Armenië over de genocidekwestie een dialoog aangaan. Dit zal bijdragen aan de totstandkoming van een gezamenlijk inzicht hierover, aanvaarding van het verleden en verbetering van de bilaterale betrekkingen. Het Kabinet moedigt beide partijen daarom aan dit verzoeningsproces op gang te brengen en juicht daarbij de aanvankelijk ingezette toenadering in de Turks-Armeense betrekkingen toe (op 10 oktober 2009 werden hierover bilaterale protocollen getekend). Nederlandse stellingname over de genocidekwestie zal hiertoe weinig behulpzaam zijn.

Het Kabinet vindt voorts dat de Armeense genocidekwestie onbelemmerd in Turkije besproken en onderzocht moet kunnen worden. Vrijheid van meningsuiting is onderdeel van de politieke Kopenhagen-criteria. Erkenning vormt geen nieuwe eis of voorwaarde in de EU-onderhandelingen. Wel is het onontbeerlijk dat een kandidaat-lidstaat zijn geschiedenis verwerkt en zijn verleden onder ogen ziet. Door dit regelmatig bij de Turkse regering en via de EU aan de orde te blijven stellen, geeft het Kabinet uitvoering aan de motie-Rouvoet (21501-20, nr. 270). Zo heb ik dit in gesprekken met mijn Turkse collega Ahmet Davutoğlu op 2 februari jl. gedaan; hierover bent u op 13 mei jl. geïnformeerd (DWM-251/11).

Wat oprichting van een monument voor Armeense slachtoffers bij de nieuwbouw van het ICC in Den Haag betreft, zal het Kabinet hieraan geen steun dan wel medewerking verlenen, omdat dit in strijd zou zijn met de neutrale opstelling die Nederland als gastland van deze internationale organisatie past. Hierbij wil ik overigens aantekenen dat een besluit ter zake, in eerste instantie, aan de gemeente Den Haag is.

Directie Zuidoost en Oost-Europa

**Onze Referentie
DZO/OE-139/2011**

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Dr. U. Rosenthal

(10)(2e)

archief
(Armenic) / bu pol
bureaucrat / Armeense genocid

From: (10)(2e)
Sent: vrijdag 10 december 2010 15:08
To: M: BSG
Cc: B: (10)(2e)
Subject: DGPZ
FW: Definitieve versie antwoordbrief burgemeester Almelo (Armeense kwestie)
Attachments: uitgaande brief Almelo.pdf

uitgaande brief
Almelo.pdf (81...

Bijgaand treft u de definitieve antwoordbrief van MinBZK, mede namens M, aan gericht aan (10)(2e)

(10)(2e) ijm de Armeense kwestie. Groet, (10)(2e)

-----Original Message-----

From: (10)(2e) @minbzk.nl
Sent: vrijdag 10 december 2010 15:05
To: (10)(2e)
Cc: (10)(2e)
Subject: RE: Lijnversie antwoordbrief burgemeester Almelo

Beste (10)(2e)

Brief is getekend en wordt verstuurd. Hierbij het afschrift ervan.
Bedankt voor de samenwerking en goede waken toegewenst,

(10)(2e)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

(10)(2e)

DGBK/Directie
Arbeidszaken Publieke
Sector
Cluster Politieke Ambtsdragers

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Contactpersoon

(10)(2e)

T (070) 426(10)(2e)

Datum 9 december 2010
Betreft bezoek Consul Generaal van Turkije

Kenmerk
2010-0000792972

Uw Kenmerk
2010/32405

Geachte (10)(2e)

Hierbij beantwoord ik uw brief van 25 oktober jl. Ik heb dit antwoord afgestemd met de minister van Buitenlandse Zaken en reageer dus mede namens hem.

(10)(2a)

De regering is bekend met de zorgen van Turkije over herdenkingen en demonstraties in Nederland (en elders) omtrent de gebeurtenissen in 1915. De Turkse Ambassade informeert het ministerie van Buitenlandse Zaken regelmatig wanneer dergelijke gevoeligheden zich voordoen. De geëigende plek voor zulke *démarches*, waarbij diplomaten formele bezwaren aantekenen, is dan ook het ministerie van Buitenlandse Zaken. De Turkse Ambassade zal hierop worden gewezen. U kunt uw gesprek met de Consul-Generaal voor kennisgeving aannemen. In voorkomende gevallen kunt u hem doorverwijzen naar het ministerie in Den Haag.

Het staat Turkse diplomaten uiteraard vrij hun visie op de Armeense kwestie in de Nederlandse samenleving uit te dragen. Zo is dit thema ook in contacten tussen de Nederlandse en Turkse regering een terugkerend onderwerp van gesprek. Nederland stelt zich op het standpunt dat de Armeense en Turkse regering zelf hun gezamenlijke geschiedenis moeten onderzoeken. Tevens dringt de regering er, zowel in EU-kader als bilateraal, bij de Turkse autoriteiten op aan de vreselijke gebeurtenissen van 1915 bespreekbaar te maken.

De vorig jaar ingezette toenadering tussen Turkije en Armenië draagt er hopelijk toe bij dat deze tragische periode een geëlgende plaats krijgt in het gemeenschappelijke verleden van beide volken.

Datum
9 december 2010
Kenmerk
2010-0000792972

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

(10)(2e)

J.P.H. Donner

(10)(2e)

From: (10)(2e)
Sent: Thursday, 08 March 2001 3:39 PM
To: (10)(2e)
Subject: FW: Armeense gedenksteen

Mail van Gemeente Assen

-----Original Message-----

From: (10)(2e)@assen.nl]
Sent: Thursday, 08 March 2001 2:51 PM
To: (10)(2e)
Subject: Armeense gedenksteen

Geachte heer (10)(2e)

Overeenkomstig onze afspraak informeer ik u over de stand van zaken t.a.v. bovengenoemd onderwerp. Van de rechtbank Assen hebben wij een uitnodiging ontvangen om ons als partij te stellen op 20 maart a.s. Dan vindt een zitting plaats van de meervoudige kamer. De twee ingediende beroepschriften alsmede het verzoek om een voorlopige voorziening van advocaat (10)(2e) namens de Turks Islamitisch Culturele Vereniging ingediend, zal dan worden behandeld.

Op dit moment is de gedenksteen niet op de begraafplaats geplaatst en zal ook op korte termijn niet geplaatst worden. (10)(2e) is bezig met het aanpassen van de steen overeenkomstig de voorwaarden, zoals die door het college van B&W van Assen aan de vergunning zijn verbonden. Het ligt in de bedoeling van (10)(2e) de plaatsing voor 24-4 gerealiseerd te hebben. Per separate fax zal ik u doen toekomen de recente brief van het college aan (10)(2e) waarin de afspraken zijn vermeld.

Met vr. gr.

(10)(2e)

(10)(2e)

From: (10)(2e)
Sent: Thursday, 15 March 2001 6:52 AM
To: (10)(2e)
Cc:
Subject: RE: armeense genocide

Dank je zeer, (10)(2e) > ----- Original Message -----

> **From:** (10)(2e) [EX:/O=BUZA/OU=BZ/CN=RECIPIENTS/CN=(10)(2e)]
> **Sent:** Wednesday, 14 March 2001, 11:15:03
> **To:** (10)(2e)
> **Cc:**
> **Subject:** armeense genocide
>
> (10)(2e)
>
> n.a.v. je vraag:

(10)(2a)

(10)(2e)

From: (10)(2e)
Sent: Thursday, 08 March 2001 6:45 AM
To: (10)(2e)
Subject: FW: armeensegenocide

-----Original Message-----

From: (10)(2e)
Sent: Wednesday, 07 March 2001 5:47 PM
To: (10)(2e)
Subject: FW: armeensegenocide

-----Original Message-----

From: LEXIS/NEXIS Print Delivery
[mailto:lexis-nexis@prod.lexis-nexis.com]
Sent: Wednesday, 07 March 2001 3:02 PM
To: (10)(2e)
Subject: armeensegenocide

nexis.com Update Report: March 07, 2001 at 07:29

Results from this Update: 2

Next Update: March 08, 2001 at 08:00

Access your results at:

http://www.nexis.com/research/pnews/emailAlert?_pnewsAlert=0x0003c20a-0x0000fbf0%2f0x0003c20a%2f20010307%2f07%3a29%3a21

1 of 2 DOCUMENTS

Copyright 2001 Newspaper Publishing PLC

The Independent (London)

March 7, 2001, Wednesday

SECTION: First Edition; COMMENT; Pg. 5

LENGTH: 1205 words

HEADLINE: ALL THE HEROES DESERVE REMEMBRANCE;
MANY SURVIVORS OF THE ARMENIAN GENOCIDE HAVE TOLD ME OF COURAGEOUS TURKS WHO
SAVED THE LIVES OF THEIR FAMILIES'

BYLINE: Robert Fisk

BODY:

ON TURKISH television a few days ago, an extraordinary event took place. A

(10)(2e)

From: (10)(2e)
Sent: Thursday, 19 April 2001 7:04 AM
To: (10)(2e)
Subject: FW: Armeense gedenksteen / informatie van Gemeente Assen

-----Original Message-----

From: (10)(2e) @assen.nl
Sent: Wednesday, 18 April 2001 2:34 PM
To: (10)(2e)
Subject: Armeense gedenksteen

Geachte heer (10)(2e),

In aansluiting op mijn e-mail en fax d.d. 8 maart jl. kan ik u mededelen, dat op 24 april a.s. de gedenksteen (10)(2e) (10)(2e) ter herdenking van overleden Armeense voorouders uit de periode 1910-1920 officieel zal worden onthuld op de begraafplaats De Boskamp.

Op de uitnodiging hiervoor staat te lezen, dat in de aula op de begraafplaats het woord zal worden gevoerd door o.a. hr. L. Van Dijke (lid Tweede Kamer).

Er zijn geen signalen bij de gemeente noch bij de politie, dat er van Turkse zijde actie zal worden ondernomen. Recent heeft de president van de rechtbank te Assen de Turks Islamitisch Culturele Vereniging niet ontvankelijk verklaard in haar beroep tegen de vergunning tot plaatsing van de gedenksteen. Van Turkse zijde is aangegeven, dat men enkel juridische strijd zal leveren. Men gaat in hoger beroep bij de RvState.

Het leek mij goed u op de hoogte te houden, zoals afgesproken.
Met vr. gr.

(10)(2e)

(10)(2e)

@ Armeense genocide

From: (10)(2e)
Sent: Wednesday, 23 April 2003 2:49 PM
To: (10)(2e)
Subject: RE: Demonstratie Armeense kwestie

werd net gebeld door Turkse ambassade hierover. Heb uitgelegd dat het eenieder in NL vrij staat de 'demonstreren' en dat BZ openstaat voor het aanbieden van petities (enige uitzondering zou zijn petities aangeboden door verboden organisaties maar die hebben we bijna niet in NL).

Heb mijn vermoeden uitgesproken dat bij in ontvangsname NL standpunt zal worden aangegeven. Dat dit natuurlijk ook allang bekend is bij deze groep, maar e.e.a. laat onverlet dat het deze groep vrij staat te blijven pleiten voor erkenning.

groeten!

-----Original Message-----

From: (10)(2e)
Sent: Tuesday, 22 April 2003 5:30 PM
To: (10)(2e)
Cc: (10)(2e)
Subject: Demonstratie Armeense kwestie

Ter informatie:

Armeniërs gaan aanstaande donderdag 24 april de straat op om te ijveren voor erkenning van de Armeense genocide. Tussen 15.00 en 16.00 uur komen ze bij BZ een petitie aanbieden.

(10)(2e)

overleg:
Armenië / bupo / turkije / armeense
genocide.

(10)(2e)

From: (10)(2e)
Sent: donderdag 11 augustus 2011 16:02
To: (10)(2e)
Cc:
Subject: RE: Armeense kwestie: recente Kamerbrief M en motie-Rouvoet n.a.v. opiniestuk Volkskrant
Attachments: KamerdebatMotieRouvoetIndReactieKabinet211204.pdf;
KamerdebatMotieRouvoetTerugkoppelingER211204.pdf

(10)(2e)

Bijgaand alvast, mhoo BPO M vanavond, de reactie van toenmalig Minister Bot op de motie Rouvoet:

- Kabinet beschouwt motie als ondersteuning van bestaand beleid;
- maar suggereert om deze zo te duiden dat de regering wordt verzocht om ihkv de dialoog met Turkije te stimuleren dat Turkije met Armenië op intensievere wijze spreekt over de Armeense genocide van 1915 of woorden van die strekking;
- dan wordt het voor Turkije gemakkelijker om nog positiever deze discussie aan te gaan;
- als zodanig verwelkomt het Kabinet de motie.

Zal verder zoeken naar debatten tussen Kabinet en Kamer over dit onderwerp in 2005 en onder vorige M Verhagen. Kwam wel al tegen dat Kabinet voortdurend spreekt van 'kwestie' en niet van erkenning.

Kan ik deze bijlage naar M-secretariaat (samen met integraal verslag Kamerdebat; bijlage 2) sturen en dan aankondigen dat M later separaat een infomemo krijgt?

(10)(2e)

From: (10)(2e)
Sent: donderdag 11 augustus 2011 08:29
To: (10)(2e)
Cc:
Subject: RE: Armeense kwestie: recente Kamerbrief M en motie-Rouvoet n.a.v. opiniestuk Volkskrant

(10)(2e)

Dank voor het uitzoeken. Heb 2 follow up vragen.

1. T.a.v. punt 3 zou ik je willen vragen of je in de handelingen kan nagaan hoe de motie in 2004 geïnterpreteerd is en eventueel oom door Verhagen in latere jaren.
2. T.a.v. punt 5 geheel eens met je lijn.

(10)(2e)

From: (10)(2e)
Sent: woensdag 10 augustus 2011 17:43
To: (10)(2e)
Cc:
Subject: Armeense kwestie: recente Kamerbrief M en motie-Rouvoet n.a.v. opiniestuk Volkskrant

(10)(2e)

Bijgaand de recente Kamerbrief van M, die ik nog even naast de motie-Rouvoet (14 december 2004) heb gelegd. Na raadpleging van het archief het volgende op een rij.

1. De motie-Rouvoet, breed gesteund door de Kamer (ook nu ws.), heeft een drieledige boodschap:
 - De Kamer is van opvatting dat er in 1915 sprake is geweest van genocide;
 - De Kamer wenst dat Turkije dat erkent;
 - De Kamer wil dat de regering deze boodschap, middels de politieke dialoog van de EU, voortdurend en nadrukkelijk aan Turkije overbrengt.
2. De Kamerbrief van M is in overeenstemming met hetgeen eerdere Kabinetten – mondeling en schriftelijk – met de Kamer hebben gedeeld, te weten:
 - Ja, de regering voert de motie-Rouvoet uit door de 'kwestie' van erkenning van de Armeense genocide – via de EU en bilateraal – onder de aandacht van Turkije te brengen. Hierbij wordt verwezen naar de positie van de Kamer conform motie-Rouvoet;
 - Nee, de regering voelt geen waardeoordeel over de vraag of sprake was van genocide in 1915, omdat dit niet behulpzaam is bij de toenadering tussen Turkije en Armenië en hun wederzijdse erkenning van hetgeen destijds heeft plaatsgevonden.
3. De vraag dringt zich op of de regering bij uitvoering van een motie één-op-één de bewoording van de Kamer dient over te nemen ("1915 was genocide"). De ChristenUnie leest dat, gezien ook Volkskrant-opiniestuk van afgelopen maandag, wel zo. Armenië schaart daarbij NL ook onder landen die de genocide erkennen. Turkije ziet dit anders en lijkt (vooralsnog) onderscheid te maken tussen de positie van de Kamer en de regering, hetgeen kan veranderen als het politieke debat zou oplaaien.
4. De ChristenUnie zal hier de komende tijd op blijven terugkomen en M uitlokken de Armeense genocide te erkennen. De Turkije-viering in 2012 en – zodra bekend – het Staatsbezoek van Gul in week van Armeense herdenking (24 april) gaan hier nog meer aandacht op vestigen. Mogelijk komt Kamerlid Voordewind nog met zijn wetsvoorstel uit 2010 om 'negatie van genocide' strafbaar te stellen. Dit zorgde in het verleden al voor de nodige reuring in Ankara; wellicht ook omdat de ChristenUnie in de regering zat.
5. Misschien goed om via aantal van onze posten na te gaan welke landen de genocide hebben erkend en hoe ermee is omgegaan in geval hun parlement een resolutie heeft aangenomen.

(11)(1)

(11)(1)

Dank alvast voor guidance.

(10)(2e)

(10)(2e)

From: (10)(2e)
Sent: donderdag 1 april 2010 7:57
To: (10)(2e)
Cc:
Subject: RE: Dgpz-staf

Attachments: Jerevan.doc

Jerevan.doc (83 KB)

(10)(2e)

Ik ben niet zo ingevoerd in de departementale 'formats' die hier worden gehanteerd, maar ben het eens met (10)(2e) dat bottom-line moet zijn dat ambassade Bern niet bijwoont. (10)(2a)

(10)(2a) dat we onze kaarten op Turks-Armeense toenadering zetten. Vide bijgaande brief, waar DWM zeer tevreden mee was. Neem jij actie? Groet, (10)(2e) wij niet

-----Original Message-----

From: (10)(2e)
Sent: woensdag 31 maart 2010 18:57
To: (10)(2e)
Subject: FW: Dgpz-staf

(10)(2e)

Zouden jullie line to follow kunnen opstellen?

Dank,

(10)(2e)

DZO/OE

+31 70 348 (10)(2e)

-----Original Message-----

From: (10)(2e)
Sent: woensdag 31 maart 2010 18:11
To: (10)(2e)
Subject: Dgpz-staf

(10)(2e)

kun jij do-dag naar DGPZ-staf en dit meteen meenemen?

(10)(2e)

-----Original Message-----

From: (10)(2e)
Sent: woensdag 31 maart 2010 15:49
To: (10)(2e)
Cc:
Subject: RE: Armenië

Terechte vraag, lijkt me.

Hoop dat we met DZO een 'line to follow' kunnen uitwerken voor alle posten.

(10)(2e)

-----Original Message-----

From: (10)(2e)
Sent: woensdag 31 maart 2010 15:13
To: (10)(2e)
Cc:
Subject: Armenië

Hallo

(10)(2e)

Evenals al mijn andere collega's in Bern (behalve de Turk, neem ik aan!) kreeg ik van de Armeense ambassade een uitnodiging om op 24/04 de Herdenking bij te wonen van - zoals zij dat noemen - "le Génocide des Arméniens", precies 95 jaar geleden. Het wordt een geweldig opgetuigde ceremonie met zelfs uitvoering van het Requiem van Verdi en een speciaal voor de gelegenheid geschreven muziekstuk. Door een Zwitser nog wel.

(10)(2a)

Ik neem aan dat veel van mijn collega's wereldwijd ook zo'n uitnodiging (hebben) ontvangen.

Ik zal graag de officiële NL-positie over dit vraagstuk vernemen, zodat ik er correct mee om kan gaan.

Hartelijke groet..... (10)(2e)

(10)(2e)

From: (10)(2e)
Sent: woensdag 31 maart 2010 23:29
To: (10)(2e)
Subject: RE: Dgpz-staf

Beste (10)(2e)

Discussie speelde enkele weken geleden in Tbi ivm mogelijk bijwonen herdenking in Jerevan. Collegelid van de Algemene Rekenkamer was uitgenodigd om een boom te planten, hetgeen hij (op persoonlijke titel) zal doen. Navraag bij (10)(2e) tav zijn ervaring leverde toen volgend antwoord:

(10)(2a)

Ik heb destijds deze lijn aan Tbi doorgespeeld samen met het MR standpunt over de kwestie:

QUOTE

Het politieke oordeel van de regering over de gebeurtenissen van 1915 luidt dat zeer, zeer velen zijn omgekomen en omgebracht en dat sprake is geweest van groot en ernstig leed. De Nederlandse regering heeft herhaaldelijk (onder meer n.a.v. de motie Rouvoet, december 2004) het onderwerp ter sprake gebracht, zowel in EU-kader als in bilaterale contacten met Turkije.

Het is van belang dat Turkije en Armenië tot een gezamenlijk inzicht komen over deze kwestie. Acceptatie van de wederzijdse geschiedenis is een stap vooruit in het politieke proces dat nodig is om de bilaterale betrekkingen te herstellen. NL moedigt zowel Turkije als Armenië aan dit proces op gang te brengen en acht een stellingname van de Nederlandse regering in deze kwestie hierbij niet behulpzaam.

De NL regering ziet er op toe dat de kwestie van de erkenning van de genocide ook wordt besproken in de politieke dialoog met Turkije. De vrijheid van meningsuiting over dit onderwerp maakt onderdeel uit van de Kopenhagen criteria, waaraan toekomstige EU lidstaten dienen te voldoen.

UNQUOTE

Echter, (10)(2e) werd niet uitgenodigd. Dat is nu wel zo. M.i. kun je niet naar een evenement onder te titel "le Génocide des Arméniens", omdat je daar onmogelijk het subtiële verschil van het NL standpunt kunt uitdragen, terwijl aanwezigheid impliceert dat je inderdaad ook als NL van een genocide spreekt. Derhalve m.i. uitnodiging afhouden onder expliciete vermelding van NL standpunt.

(10)(2e) verneem graag jouw visie.

Groet

(10)(2e)

-----Original Message-----

From: (10)(2e)
Sent: woensdag 31 maart 2010 18:57
To: (10)(2e)
Subject: FW: Dgpz-staf

(10)(2e)

Zouden jullie line to follow kunnen opstellen?

Dank,

(10)(2e)

DZO/OE

(10)(2e)

-----Original Message-----

From: (10)(2e)
Sent: woensdag 31 maart 2010 18:11
To: (10)(2e)
Subject: Dgpz-staf

(10)(2e)

Kun jij do-dag naar DGPZ-staf en dit meteen meenemen?

(10)(2e)

-----Original Message-----

From: (10)(2e)
Sent: woensdag 31 maart 2010 15:49
To: (10)(2e)
Cc: (10)(2e)
Subject: RE: Armenië

Terechte vraag, lijkt me.

Hoop dat we met DZO een 'line to follow' kunnen uitwerken voor alle posten.

(10)(2e)

-----Original Message-----

From: (10)(2e)
Sent: woensdag 31 maart 2010 15:13
To: (10)(2e)
Cc: (10)(2e)
Subject: Armenië

Hallo (10)(2e)

Evenals al mijn andere collega's in Bern (behalve de Turk, neem ik aan!) kreeg ik van de Armeense ambassade een uitnodiging om op 24/04 de Herdenking bij te wonen van - zoals zij dat noemen - "le Génocide des Arméniens", precies 95 jaar geleden. Het wordt een geweldig opgetuigde ceremonie met zelfs uitvoering van het Requiem van Verdi en een speciaal voor de gelegenheid geschreven muziekstuk. Door een Zwitser nog wel.

Dit lijkt mij niet de gelegenheid waar ik heen moet gaan, in het licht van o.a. de Turkse gevoeligheid op dit punt.

Ik neem aan dat veel van mijn collega's wereldwijd ook zo'n uitnodiging (hebben) ontvangen.

Ik zal graag de officiële NL-positie over dit vraagstuk vernemen, zodat ik er correct mee om kan gaan.

Hartelijke groet..... (10)(2e)

Ardu Armeense 120 p 0 1
turkse / arm. geno
cide

(10)(2e)

From: (10)(2e)
Sent: donderdag 14 april 2011 15:08
To: (10)(2e)
Cc: (10)(2e)
Subject: RSVP 19 April

LS,

Dank u voor de uitnodiging die de heer (10)(2e) van het ministerie van Buitenlandse Zaken) en ikzelf van de Armeense ambassadeur ontvingen voor het bijwonen van de herdenkingsbijeenkomst op 19 april.

Hierbij deel ik u mede dat de heer (10)(2e) en ondergetekende niet aan de bijeenkomst zullen deelnemen.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Ministerie van Buitenlandse Zaken

+31-70-348 (10)(2e)

+31-6- (10)(2e)

(10)(2e)

Afgesd voor M (na brief)

D20, D20/UG en deshefficer.

OE,

Wat doe we hiermee?
We hebben al een negatief
gearchiveerd oer deelname
NP.

Afwijking DGES uitbreiding,
iow DGES rec. geen actie om
doelstelling te verhogen.

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

geen uit
spreken. Iq. niet/gaan
allem miche

(10)(2e)

18/4

BZ-Vertrouwelijk

Onderwerp: Europa - EU - EP - Uitbreiding lidmaatschap - EP Eurlings-rapport Turkije
Van: BRE

Aan: DGES; DGPZ; BRE-CDP; (10)(2e) DIE; (10)(2e)
(10)(2e) DWM; BZ-
DL DIE EUposten; ANK-PA; ADVKMP; DPZ; BRE-EP; BRE-ARCH; (10)(2e)
(10)(2e)
Datum: 27-09-2006 18:10:01
Kenmerk: BRE\27-9-06 (10)(2e)
Opsteller: (10)(2e)

Berichttype: Beleidsbericht
Prioriteit: Routine
Rubricering: BZ-Vertrouwelijk
Categorie: Verslag / Info

Samenvatting:

Het Eurlings-rapport over Turkije werd op 27/9 met een ruime meerderheid aangenomen. De passage waarin erkenning door Turkije van de Armeense genocide als toetredingsvoorwaarde wordt gesteld is geschrapt. Deze aanpassing was voor de PES, Groenen en ALDE voldoende om samen met een groot deel van de EVP voor het rapport te stemmen. Eurlings sprak na afloop de hoop uit dat van het rapport een stimulans zal uitgaan voor verdere hervormingen. De eindversie van het rapport is nog altijd behoorlijk kritisch van toon en bevat een lange reeks aanmaningen aan het adres van de Turkse regering.

Bericht:

Op 27 september stemde een ruime meerderheid van het EP (429 stemmen voor en 71 stemmen tegen) in met het rapport van Eurlings over Turkije.

De dag ervoor vond in het EP een debat plaats met Commissaris Rehn.

Uitslag stemming

Het belangrijkste amendement dat werd aangenomen had betrekking op de Armeense genocide.

Tijdens de stemming in de EP-commissie buitenlandse zaken (AFET) een paar weken geleden, was op verzoek van Franse en Belgische EP-leden van de PES (o.a. De Keyser), een amendement ingebracht en aangenomen waarin de erkenning van de genocide als harde voorwaarde voor toetreding wordt geformuleerd. Na afloop ontstond hierover in de Turkse pers en in het EP de nodige onrust. De PES had daarop besloten om dit amendement bij de plenaire behandeling weer ongedaan te maken.

De passage over de voorwaarde is tijdens de plenaire stemming op 27/9, op verzoek van de rapporteur, de PES, Groenen en ALDE geschrapt. De oorspronkelijke compromis-tekst is daarbij weer ingevoerd die stelt dat de erkenning geen formele voorwaarde is, maar dat het onontbeerlijk is dat een land dat op weg is naar lidmaatschap zijn geschiedenis verwerkt en onder ogen ziet.

Pogingen van de PES, Groenen en ALDE om het rapport op andere wezenlijke punten nog bij te stellen (o.a. meer expliciete aandacht voor het beëindigen van het isolement van N-Cyprus; en het schrappen van de paragraaf over het verankeren van Turkije in Europese structuren onafhankelijk van de vraag of de onderhandelingen succesvol worden afgerond) haalden het in de stemming niet. Dat gold ook voor de poging van de Groenen om de paragraaf af te zwakken waarin staat dat het EP vindt bij het uitblijven van Turkse implementatie van het Ankara-protocol dit kan leiden tot het stopzetten van de toetredingsonderhandelingen.

Op een aantal kleinere punten is het rapport door amendementen van PES en Groenen qua toonzetting iets positiever bijgesteld; amendement 5 (belang van versterking van de banden tussen EU-Turkije), amendement 69 (oproep aan regering om met DTP te gaan praten), amendement 31 (referentie naar eerder werk van de VN, impliciete verwijzing naar Annan-plan).

De eindconclusie is echter dat de zeer kritische toon van het rapport overeind is gebleven. Het bevat een lange reeks van kritiekpunten en aanmaningen aan het adres van de Turkse regering.

Persconferentie Eurlings

In de persconferentie van Eurlings direct na de stemming viel op dat de veiligheidsmaatregelen rond de perszaal flink waren aangescherpt. Dit leidde tot vragen van journalisten of sprake was van een dreiging. Dit werd door Eurlings ontkend.

Eurlings herhaalde zijn boodschap van de afgelopen maanden dat er sprake is van een streng maar rechtvaardig/eerlijk rapport en dat hij hoopt dat dit een impuls zal geven aan snellere hervormingen in Turkije. Het doel van de onderhandelingen is lidmaatschap. Hij noemde ook de passage waar staat dat onafhankelijk van het wel/niet succesvol afronden van de onderhandelingen Turkije in Europese structuren moet worden verankerd, en dat aan het eind van het proces zowel Turkije als de EU (absorptiecapaciteit) daar klaar voor moeten zijn. Aan de voorwaarden moet niet gesjoemeld worden.

Hij sprak de hoop uit dat artikel 301 van de strafwet wordt aangepast. Dit is nu des te meer noodzakelijk in het licht van de bevestiging in hoger beroep van de veroordeling van Hrant Dink. Hiermee is bewezen dat artikel 301 er aan moet ("it has to go").

Over de Armeens genocide antwoordde hij langs de lijnen zoals hierboven beschreven, en benadrukte dat het vooral gaat om een feitelijke benadering die uiteindelijk moet leiden tot goede relaties tussen de twee buurlanden.

In reactie op een vraag van een journalist over de verwijzing in het rapport (par 50) naar de Pontische Grieken en Assyriërs, verduidelijkte Eurlings dat het EP-rapport hier niet spreekt over genocide. Doel van de passage is om op te roepen tot een open discussie tussen partijen over deze kwestie. Een amendement van een Grieks EP-lid om ook in dat geval te spreken van genocide en een toetredingsvoorwaarde had het gelukkig niet gehaald.

In reactie op een vraag over de Koerdische kwestie stelde Eurlings dat het EP elke vorm van terrorisme afwijst, en dat tegelijkertijd de Turkse regering wordt opgeroepen om te investeren met de Koerdische leiders die geweld afzweren. Ook moet er economisch meer in de regio geïnvesteerd worden.

Reactie Lagendijk

Ik sprak na de stemming met EP-lid Lagendijk (voorzitter EP-delegatie voor Turkije) en Wiersma (PES) die zich positief toonden over de uitslag. Met de meeste kritiekpunten in het rapport waren zij het eens.

Lagendijk had met belangstelling kennis genomen van recente uitspraak van MP Erdogan dat hij bereid zou zijn om samen met de oppositie over aanpassing van artikel 301 van de strafwet te praten (was voor het eerst!). Lagendijk had tot zijn teleurstelling echter vernomen dat een gesprek hierover door de Turkse oppositie (sociaal-democraten) al was afgewezen. Hij zou collega Wiersma vragen om hierover contact op te nemen met zijn Turkse counterparts.

EP en het Ankara-protocol

Ik heb Lagendijk en Wiersma gevraagd hoe het EP de komende tijd verder zal omgaan met EP-goedkeuring van het Ankara-protocol (werd vorig najaar opgeschort). Beiden stelden dat het EP pas tot goedkeuring zal overgaan als er eerst van Turkse kant aanzienlijke stappen worden gezet. Wiersma had het over ratificatie door het Turkse parlement. Lagendijk sprak over een (ideaal) scenario waarbij er voor het eind van het jaar een complete deal is over Cyprus. In het scenario dat een aantal hoofdstukken in de ijskast gaan zal het EP zeker niet tot goedkeuring over gaan.

Verslag debat 26/9

Hier volgt een weergave van het EP-debat dat op 26 september plaatsvond in aanwezigheid van Commissaris Rehn.

Eurlings

Timing van het EP-rapport is van belang omdat het vooraf gaat aan het CIE-rapport van 8 november, hoewel daarmee waarschijnlijk wel in lijn zal zijn omdat er goed overleg is geweest met Rehn. Eurlings beschrijft zijn rapport als 'fair but tough'. Eerlijk omdat het op de feiten gebaseerd is. Streng omdat er helaas nog veel reden tot kritiek is. Het hervormingstempo is vertraagd. Er is wel wat voortgang (hoop op 9^e wetgevingspakket), maar op wezenlijke terreinen zijn nog grote stappen nodig.

Wat betreft vrijheid van meningsuiting is een aanpassing van artikel 301 van de strafwet nodig. Zeker nu

een veroordeling op basis van 301 in hoger beroep is bevestigd. Op het terrein van vrijheid van godsdienst worden nog steeds eigendommen van kerken ontnomen en moet de wet op de stichtingen worden gewijzigd.

Eurlings veroordeelt de terroristische aanslagen die door Koerden worden gepleegd. Tegelijkertijd roept hij de Turkse regering op om meer te investeren in het Zuid-Oosten.

Wat betreft Cyprus stelde Eurlings dat de EU al water in de wijn had gedaan door geen formele erkenning door Turkije van Cyprus af te dwingen, maar om impliciet tot normalisatie van de betrekkingen over te gaan via de implementatie van het Ankara-protocol. Dit moet voor het eind van 2006 gebeuren. Het gaat hier om een juridische verplichting die TU moet nakomen. Los daarvan moeten er ook inspanningen worden gepleegd om tot betere handelsmogelijkheden met Noord-Cyprus te komen.

Over de passages over de Armeense genocide die bij de stemming in de AFET-commissie in het rapport waren gekomen, was volgens Eurlings veel onrust ontstaan. Zijn eigen compromis-tekst was sterk maar realistisch. Het stelt de erkenning van de genocide niet als formele toetredingsvoorwaarde, maar stelt wel dat het noodzakelijk is dat Turkije met zijn verleden in het reine moet komen ('to come to terms with its past').

Tijdens de stemming in AFET waren echter amendementen van De Keyser (PES) aangenomen die de erkenning als expliciete voorwaarde voor toetreding stellen. Eurlings zou bij de plenaire stemming op 27/9 adviseren om voor zijn eigen compromis-tekst te stemmen.

Fins Voorzitterschap

De Finse T gaf aan dat het voorzitterschap de zorgen van het EP over het gebrek aan voortgang in de hervormingen deelt. Er zijn nu tastbare resultaten nodig, met name op gebied van vrijheid van meningsuiting, vrijheid van godsdienst, rechten van vrouwen en preventie van marteling. Ze sprak de hoop uit dat het 9^e wetgevingspakket binnenkort wordt aangenomen. In het onderhandelingsraamwerk staat duidelijk dat Turkije het Ankara-protocol voor alle lidstaten, inclusief Cyprus, moet toepassen. Zoniet, dan zullen de relevante hoofdstukken niet geopend worden.

CIE Rehn

Rehn zei, net als Barroso eerder die dag, dat er een 'institutional settlement' nodig is in 2008, dus op tijd voor de toetreding van Kroatië (medio 2009/2010).

Het momentum voor hervormingen in Turkije was inderdaad verminderd het afgelopen jaar. We moeten echter niet vergeten dat Turkije de afgelopen jaren wel veel werk heeft verzet. Het doel van de onderhandelingen is volledig lidmaatschap, hoewel het proces als zodanig een open einde heeft. De integratie van Turkije is in beide belang.

Rehn hoopte dat TU nog voor de CIE-rapportage van 8 november nieuwe stappen zal zetten.

Vrijheid van meningsuiting is daarbij van zeer groot belang. Dat schrijvers en uitgevers op basis van 301 nog steeds worden vervolgd en veroordeeld vanwege belediging van 'turkishness' gaat in tegen Europese waarden. Rehn heeft dit al diverse malen bij de Turkse regering onder de aandacht gebracht en begint dit zo langzamerhand zat te worden. Het gaat hier om fundamentele principes waar lidstaten zich aan dienen te houden. Kortom, artikel 301 moet worden aangepast.

Wat betreft vrijheid van godsdienst is Rehn het eens met de opmerkingen van Eurlings. De wet op de stichtingen moet worden aangepast.

Turkije moet het Ankara-protocol volledig implementeren en de havens open stellen voor Cypriotische schepen. De voortgang in de onderhandelingen zal hiervan afhankelijk zijn. De Turkse verplichtingen in dat opzicht zijn niet gelinkt aan het beëindigen van de economische isolatie van N-Cyprus. Wel was Rehn het eens met de oproep van het EP aan de Raad om een akkoord te bereiken over de handelsfaciliteit voor N-Cyprus. Ook steunt de CIE de pogingen van het Finse voorzitterschap om tot een oplossing te komen.

Reacties EP

Vanuit de PES (Wiersma, Bozkurt), ALDE (Duff) en Groenen (Lagendijk) kwam felle kritiek op de inhoud en toonzetting van het rapport. De kritiek moet opbouwend zijn. De drie fracties waren van mening dat de paragraaf over de Armeense genocide onnodig hard was. Het gaat hierbij niet om een formele toetredingsvoorwaarde. Ook de paragraaf over Cyprus was uit balans. Hier zou tenminste ook genoemd moeten worden dat er wat gedaan moet worden aan de economische isolatie van N-Cyprus. De fracties hadden hiertoe een aantal nieuwe amendementen ingediend. De PES hecht er ook aan dat referenties aan alternatieven voor lidmaatschap (geprivilegieerd partnerschap, etc) geschrapt worden.

De PES zou in die avond haar definitieve positie bepalen.

De Groenen kondigden al aan dat als het rapport op deze punten niet wordt aangepast zij zich van stemming zullen onthouden. Lagendijk had in Turkije vernomen dat de hervormingsgezinde Turken het Eurlings-rapport in zijn huidige versie niet verwelkomen. Het rapport zou hun strijd voor hervormingen bemoeilijken en de anti-hervormers juist in de kaart spelen.

AFET-vz Brok (EVP) sprak van een gebalanceerd rapport. Er zou juist aan het begin van de onderhandelingen meer aandacht moeten zijn voor de politieke criteria. Het Ankara-protocol moet voor het eind van dit jaar geïmplementeerd worden, anders wordt de EU niet serieus genomen.

Tot slot de resultaten van de stemming per amendement:

Aangenomen amendementen:

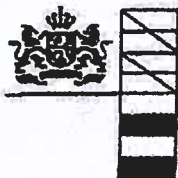
5 deel 1, 43, 61, 24, 44, 25, paragraaf 29, 62, 75, 46, 67, 27, 47/78 deel 1, 69, 8/48, 9D/50D, 51 deel 1, 31 deel 1, 56, 57, paragraaf 69 deel 1 en 2, paragraaf 72 deel 1 en 2, 59, 60, 39 en 40.

Verworpen amendementen:

2, 1, 45, 26, paragraaf 30, 80, paragraaf 33, 70, 7, 68, 47/78 deel 2, 49, 79, 51 deel 2, 10, 29, 30D, 11, 12D/52D, 64, 31 deel 2, 13, 14/32/54, 15/33, 34, 55, 65, 35, 16, 36, 37, 58D, 17, 18, 77, 38, 19, 71, 72, 20, 73, 66, 74, 4, 21, 22 en 3.

Commentaar:

Het EP heeft ervoor gekozen om de scherpe angel (erkenning Armeense genocide als voorwaarde), die tot veel controverse leidde, uit het rapport te schrappen. Daarmee werden de gelederen in het EP uiteindelijk ook weer gesloten en kon een ruime meerderheid zich achter het rapport scharen. Het Eurlings-rapport blijft desalniettemin behoorlijk kritisch qua inhoud en toon.

Kabinet van de Minister-President
Ministerie van Algemene Zaken

8D12

Fax

Aan
Ministerie van Buitenlandse Zaken
T.a.v. DZO

Datum
23 december 2004

Faxnummer
348 (10)(2e)

Kenmerk
04M471171

Van
(10)(2e)

Betreft
Verzoek om advies

Postadres
Postbus 20001
2500 EA Den Haag

Totaal aantal pagina's
6 (incl. voorblad)

Bezoekadres
Binnenhof 20, Den Haag

(10)(2e)

het open

Telefoon
070 356
Fax
070 363 (10)(2e)

duo kan M
- mede namens MP reageren

Namens de heer (10)(2e) zend ik u bijgaande brief van de Federatie Armeense Organisaties Nederland aan minister-president Balkenende met het verzoek om advies.

U kunt uw advies richten aan bovenstaand faxnummer of aan e-mailadres
(10)(2e) @minaz.nl.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Kabinet Minister-President

- wenselijkheid van reactie ja/nee
- uit wiens naam Bot/MP of gezamenlijk
- hoeven
- gaan we daarbij in op vragen?

ՀՈԼԱՆԴԱԿԱՅ ԿԱԶՄԱՆԻԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ
FEDERATIE ARMEENSE ORGANISATIES NEDERLAND

24 april comité

Adres: Weesperstraat 91 - 2574 VS Den Haag

Tel. 070 4490209

E-mail: armensefederatie@hotmail.com

K.v.K. 27264382

Contactpersoon:

(10)(2e)

C:
DZO
met verzoek
om advies

(10)(2e)

Nr.: 0000000000	Aan
Adm. v. Afd. ...	

de Minister-President
Mr. dr. J.P. Balkenende
Postbus 20001
2500 EA Den Haag

14 DEC 2004

(10)(2e)

Den Haag, 13 december 2004

Onderwerp: Noodklok Armeense Kwestie
Bijlage: 2

Zeer geachte heer Balkenende,

De Armeniërs in Nederland, in Europa, in Armenië en elders in de wereld maken zich grote zorgen over de aankomende Europese Top met betrekking tot Turkije. Zij vrezen dat de voor Armeniërs en buurland Armenië zo essentiële kwesties van erkenning van de Armeense genocide en normaliseren van de betrekkingen met Armenië, verloren gaan in de massa van de problemen die er spelen rond de beslissing over het noemen van een datum voor de start van onderhandelingen met Turkije over EU-lidmaatschap. Dit zou Armenië, geen partij in het EU-Turkije overleg, zeer benadelen, daar achterwege blijven van Europese voorwaarden op gebied van de relaties met Armenië, door Turkije zal worden uitgelegd als sanctionering door de EU van de huidige situatie.

Als Armeense Federatie in Nederland hebben we Minister Bot, in diverse Algemeen Overleggen in de Tweede Kamer, horen vertellen, dat hij deze kwesties ter sprake heeft gebracht bij de Turkse collega's. Deze inzet wordt door ons zeer gewaardeerd. Van positieve resultaten is tot dusver niets vernomen.

Uit de recente publicaties over de ontwerp-tekst voor 17 december, blijkt echter niet dat de Armeense kwestie deel uitmaakt van hetgeen de Europese Raad van Turkije zal vragen. Ook zijn door Turkije geen toezeggingen op dit gebied gedaan, integendeel, in de stelselmatige ontkenning van de genocide wordt volhard. Wat betreft de grensblokkade met Armenië wordt met de beschuldigende vinger naar Armenië gewezen. Armenië, dat geen enkele voorwaarde stelt aan de verbetering van de relaties.

Ervan uitgaande dat het, gelet op de EU-opstelling t.a.v. Roemenië, Kroatië en andere landen met zwarte bladzijden in de geschiedenis, op grond van Europese normen onacceptabel zal zijn dat Turkije toetreedt tot de Europese Unie, zolang het de Armeense genocide niet erkent en zolang het geen diplomatieke betrekkingen noch open grenzen met buurland Armenië heeft, zijn er *nu* maatregelen nodig. Dit tevens in de wetenschap dat Turkije, volgens alle deskundigen, die "stok achter de deur", juist op dit gebied nodig heeft om intern hervormingen in gang te brengen. Het is tenslotte een van weinige terreinen waarop Turkije te midden van de hervormingen van de afgelopen tijd geen enkele stap vooruit heeft willen zetten.

Daarom vragen we u met klem, al het mogelijke in het werk te stellen, om in overleg met uw Europese collega's, in het document dat het kader zal bieden voor de onderhandelingen, *vast te leggen*, dat van Turkije verwacht wordt dat het, voor toetreding in zicht komt, de relatie met Armenië verbetert, door eigen verleden, de Armeense genocide onder ogen te zien, met de daarbij behorende eerste stappen tot verzoening, beëindiging van de grensblokkade en opening van diplomatieke betrekkingen met Armenië. Op deze tekst kan dan tijdens de onderhandelingen teruggevallen worden in het geval er niet of onvoldoende vooruitgang optreedt.

Wij wijzen er met klem op dat Armenië als gevolg van de EU-Turkije onderhandelingen waaraan zij geen deel hebben gehad, in een onmogelijke positie komt te verkeren, als de status quo door het uitblijven van officiële voorwaarden op dit punt op 17 december, door Europa als het ware wordt "geaccepteerd".

Europa is het aan zichzelf verplicht haar uitgangspunten consequent na te leven. En als Turkije bij Europa wil horen, geldt dat ook voor Turkije.

Het zou ons zeer geruststellen als u een petitie van deze inhoud dezer dagen persoonlijk van ons in ontvangst zou willen nemen.

Hoogachtend,

namens de Armeense Federatie

namens het 24 april Comité

(10)(2e)

cc Minister Bot, Staatss. Nicolai, Tweede en Eerste Kamer

2/2

ՀՈՒՆԴԱՀԱՅ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ**FEDERATIE ARMEENSE ORGANISATIES NEDERLAND****24 april comité**

Adres: Weesperstraat 91 - 2574 VS Den Haag

Tel. 070 4490209

E-mail: armeenfederatie@hotmail.com

K.v.K. 27264382

Contactpersoon

(10)(2e)

Aan: De Minister van Buitenlandse Zaken
Mr. dr. B.R. Bot
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Den Haag, 7 december 2004

Onderwerp: EU-Turkije en grensblokkade met Armenië

Zeer geachte heer Bot,

In vervolg op ons schrijven van 29 november j.l. merken we nog het volgende op.

a. Kars verdrag en grensblokkade door Turkije (aanvulling bij punt 3 van onze brief van 29/11)

Naar we graag aannemen is op uw Ministerie het nieuwe Turkse argument voor de grensblokkade met Armenië tot op de bodem uitgezocht. Zoals ook in onze brief van 29 november aan de orde kwam, heeft (blijkens uw antwoord in het AO van 24 november j.l. aan Kamerlid van Bommel) uw collega Gül immers tijdens zijn gesprek met u op 24 november uw opmerkingen over het voor de start van de onderhandelingen relevante punt van de Turkse grensblokkade, ogenschijnlijk met succes "doorverwezen", alsof Armenië hier in de fout zit en de grenzen van het Verdrag van Kars van 1921 niet zou erkennen. In onze brief van 29 november zetten wij al uiteen dat dit ten enen male niet juist is.

Bij deze willen we er nog graag op wijzen dat het Turkije zelf is, dat het Kars-verdrag in ernstige mate schendt. Het Verdrag voorziet namelijk duidelijk in een open grenzen-regime tussen de partijen van het verdrag, en veronderstelt bovendien diplomatieke betrekkingen. Armenië heeft aan het creëren van diplomatieke betrekkingen nooit voorwaarden gesteld. De weigering ligt dus geheel en al aan de Turkse kant.

Opgemerkt zij nog dat het veelzeggend is dat Turkije m.b.t. de grensblokkade nu voor de derde maal een ander argument gebruikt voor het niet voldoen aan internationale (EU-) regels: eerst was het de kwestie Karabach, toen het feit dat Armenië de Armeense genocide niet verloochent, en nu het Kars verdrag.

Tevens levert het door Turkije genoemde argument voor het land zelf ook een kwetsbaar punt op: als het wel waar zou zijn (en Armenië de helft van Turkije zou opeisen) dat zou dat betekenen dat Turkije onzeker is over zijn grenzen. Op grond van de Europese Grondwet zal Europa deze grenzen wel moeten verdedigen.

1/2

ՀՈԼԱՆԴԱԿԱՅ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹՅՈՒՆ
FEDERATIE ARMEENSE ORGANISATIES NEDERLAND

24 april comité

voor erkenning en herdenking van de Armeense genocide 1915

Adres: Weesperstraat 91 - 2574 VS Den Haag

Tel. 070 4490209

Website: <http://24aprilcomite.ontheweb.nl>

E-mail: april24comite@wanadoo.nl

K.v.K. 27264382

Minister van Buitenlandse Zaken

Mr. dr. B.R. Bot

Postbus 20061

2500 EB Den Haag

Den Haag, 29 november 2004

Onderwerp: EU-Turkije en ontkenning Armeense genocide

Zeer geachte heer Bot,

Graag uw persoonlijke aandacht voor het volgende.

1. Uit uw stellingname in de diverse overleggen met de Tweede Kamer, en recent het door ons bijgewoonde overleg op 24 november, blijkt dat u in de gesprekken met uw Turkse collega's een behoorlijk gewicht toekent aan de noodzaak dat er in Turkije een positieve ontwikkeling op gang komt m.b.t. het eigen verleden, met name de Armeense genocide en het gebrek aan vrijheid van meningsuiting op dit punt. Wij waarderen uw inzet enorm. Het is ook goed dat u m.b.t. de wijziging in de 'reasoning' van art. 305, nu schriftelijk bericht ("bewijs") van de kant van Turkije aan de Kamer hebt toegezegd.
2. Wij hebben van u begrepen dat de kwestie van de Armeense genocide – ondanks de daarmee gepaard gaande schending van de vrije meningsuiting en van fundamentele rechten van de minderheden – niet in de Kopenhagen criteria begrepen wordt, maar wel thuishoort in de fase daarna, de onderhandelingen. Dit zij zo. Ondanks dat blijkens recente berichtgeving wordt opgehouden of en wanneer onderhandelingen beginnen, is het niet uitgesloten dat het eind 2005 begin 2006 tot onderhandelingen komt, zonder dat er nog voortgang is inzake de Armeense kwestie. Onze vraag: Langs welke weg kan dan naar uw mening verzekerd worden dat dit punt tijdens de onderhandelingen wél aan de orde komt en dat vóórdit feitelijke toetreding in zicht komt er ook resultaten bereikt moeten worden. Het komt ons voor dat dit element dan in het EU-standpunt resp. de raadsconclusies van 17 december dient te worden vastgelegd. Ook dat, teneinde te verzekeren dat dit als zodanig op de agenda van de Europese Raad komt, het Nederlandse standpunt inzake toetreding dit element zou dienen te bevatten alsmede de inzet om dit in de Europese Raad te bepleiten. Graag vernemen wij op korte termijn of deze veronderstellingen juist zijn.

ONTVANGEN

28 DEC 2004

DWH / ^{NM} ~~116~~

Consulaat-Generaal van het
Koninkrijk der Nederlanden

CC D20

DWM

DIE

(10)(2e)

29/12

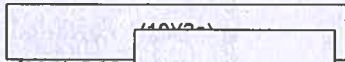
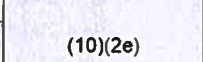
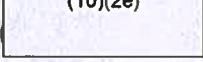
petitio Armeense lobby
aangeboden aan NL-CG
in Los Angeles

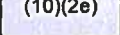
Faxbericht

Consulaat-Generaal der Nederlanden
11766 Wilshire Blvd, Suite 1150
Los Angeles, CA 90025

Aan WAS-PA
DWII-NM

C.c.

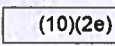
Van
Tel. (310) 268-
Fax (310) 312-
los-cdp@minbuza.nl
www.ncla.org

Fax 1-202-3
011-31-70-348 5748

Datum 21 december 2004

Pagina's (inclusief dit voorblad)

Betreft Demonstratie Armoniers op 16 december voor CGI.A ivm Turkije/EU

Met verwijzing naar het emailbericht van 16 december 2004 van consul-generaal
(10)(2e) oc ik u bijgaande informatie toekomen.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՅ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՀՅԴ Արևմտյան Ամերիկայի Երիտասարդական Միություն

ARMENIAN YOUTH FEDERATION

ARF Youth Organization of the Western United States

December 16, 2004

Honorable Consul General of Netherlands,

On Behalf of the Armenian Youth Federation and all Armenians residing in California, we would like to thank the Netherlands for its continued support of Armenians living throughout Europe. We would also like to thank the Netherlands for its stance on the protection of human rights, its stance on denouncing any form of injustice, and for its moral stance for the good of man.

The Armenian youth welcomes the adoption by the European Parliament of three strongly worded measures, one of which demands that Turkish authorities formally acknowledge the historic reality of the Armenian Genocide which took place in 1915 and for Turkey to lift its blockade of Armenia.

As you are well informed, the country of Turkey has several human rights violations and has committed several atrocities. Due to these violations and atrocities, the EU, which is moral, ethical, and just should not allow such a country to join unless it admits to its crimes of Genocide, and carries herself with the same moral fiber that the rest of the countries in the EU abide by.

In regards to the issue concerning Turkey's accession into the EU, in solidarity we would like to join the many peoples in the Netherlands and the European community in voicing our concern. The honor and profound responsibility of presiding over the EU currently falls on the shoulders of the Netherlands. We are confident that the moral and ethical level held by the EU will be personified by the Netherlands. We hope that our concerns and the concerns of all peoples regarding the economic and moral advancement of the EU will be relayed to your counterparts in Europe.

The gathering taking place outside the Netherlands consulate is in no way a protest of the Netherlands involvement in the aforementioned issue. To the contrary, we would like to join our voice to those across Europe and abroad in highlighting the Republic of Turkey's human rights violations in the past and present.

Respectfully,

(10)(2e)

Armenian Youth Federation
Western United States

(10)(2e)

WWW.AYFWEST.ORG

(10)(2e)

From: (10)(2e)
Sent: Thursday, December 16, 2004 5:39 PM
To: (10)(2e)
Cc: WAS-PA; DVL
Subject: RE: demonstratie Armeniërs op 16 december voor CG LA ivm Turkije/EU

De demonstratie, georganiseerd door de Armenian Youth Federation Western United States, had een vreedzaam verloop en was na twee uur afgelopen. Er waren niet meer dan 40 personen aanwezig die zich aan de stoep opstelden bij het gebouw waarin het CG gevestigd is. Zij hadden borden bij zich waarop aandacht werd gevraagd voor -vermeende- mensenrechtenschendingen door Turkije. Politie was aanwezig maar heeft op geen enkel moment hoeven in te grijpen.

De voorzitter van de federatie, (10)(2e) en een bestuurslid boden mij een petitie aan in de vorm van een aan mij geadresseerde brief. De brief begint met dank uit te spreken voor de Nederlandse steun aan de Armeense zaak in Europa, gaat vervolgens in op de mensenrechtenschendingen die Turkije volgens de organisatie begaan zou hebben, stelt dat Turkije niet tot de EU toegelaten zou mogen worden zonder de begane genocide te erkennen en besluit met de mededeling dat de demonstratie geenszins is gericht tegen Nederland dat zich immers altijd actief heeft opgesteld in de strijd voor de mensenrechten.

Tekst gaat per fax aan DWH/NM en WAS-PA

-----Original Message-----

From: (10)(2e)
Sent: Thursday, December 16, 2004 2:58 AM
To: (10)(2e)
Cc: WAS-PA; DVL
Subject: FW: demonstratie Armeniërs op 16 december voor CG LA ivm Turkije/EU
Importance: High

Beste (10)(2e)

Snel overleg hier met DIE bevestigde mijn vermoeden dat er geen enkel bezwaar bestaat tegen het in ontvangst nemen van een petitie na een vreedzame demonstratie van Armeniërs. Het lijkt wel verstandig dat je je van commentaar onthoudt.

Groeten,

(10)(2e)

Faxbericht

Ministerie van
Buitenlandse Zaken

geroede
paw. / bea tw

Aan Kabinet van de Minister-President

Fax

(10)(2e)

DZO/OE
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Datum 19 juni 2002

Kenmerk

Blad 1/1

Bijlage(n)

Betreft Brief aan Burgemeester van Assen
C.c.

Auteur

(10)(2e)

Telefoon

070 - 348

(10)(2e)

Fax

070 - 348

E-mail

(10)(2e)

@minbuza.nl

Bijgaand de brief aan de Burgemeester van Assen, waarover we kort geleden over de telefoon spraken (02M429450). De brief is vandaag verstuurd.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

Afdeling Oost-Europa en Centraal-Azië
Directie Zuidoost- en Oost-Europa en
Matra
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Datum 17 juni 2002
Kenmerk DZO-158/02
Blad 1/2
Bijlage(n)
Betreft Uw brief aan Minister-President Kok en aan
Minister van Aartsen
C.c. Kabinet van de Minister-President

Auteur DZO
Telefoon 070 - 348 (10)(2e)
Fax 070 - 348
E-mail DZO@minbuza.nl

Zeer geachte (10)(2e)

Op 24 april jongstleden stuurde u Minister-President Kok en Minister van Aartsen een brief, waarbij u hen de aan u gerichte petitie doorgeleidde die u die dag in ontvangst had genomen van het 24 april Comité (Armeense gemeenschap in Nederland), over het opschrift op de Armeense gedenksteen op begraafplaats "De Boskamp".

U dankend voor het doorzenden van de petitie, wil ik u aangeven dat de Minister-President noch Minister van Aartsen - die mij vroegen uw brief te beantwoorden - een reactie zullen opstellen op de petitie zelf, die een onderdeel vormt van al lang lopende controverses rond de gedenksteen. Naar mij bekend - door kopieverlening door uw gemeente aan dit Ministerie van correspondentie met de initiatiefnemer voor het plaatsen van de steen -, heeft uw gemeente zelf, o.m. per brief van 6 maart 2001, al duidelijk uiteengezet waarom zij geen gevolg zal geven aan de wensen die nu in deze petitie (opnieuw) worden geuit.

Minister van Aartsen heeft op 25 februari van dit jaar een delegatie ontvangen die bestond uit vertegenwoordigers van het 24 april Comité en (andere) leden van de Armeense gemeenschap in Nederland. Tijdens dit gesprek heeft hij zorgvuldig het standpunt van de Nederlandse regering uiteengezet met betrekking tot het al dan niet erkennen van de gebeurtenissen in en rond 1915 als een 'genocide'.

Tenslotte kan ik u nog meedelen, dat ik (10)(2e) van het 24 april Comité recent een brief heb gestuurd, in antwoord op een brief van (10)(2e) aan de minister, waarin ik (10)(2e) ook heb bevestigd dat u de petitie aan de Minister-President en de Minister heeft doorgestuurd, zoals toegezegd aan het 24 april Comité. Ook in die brief heb ik aangegeven niet meer te zullen ingaan op de inhoud van de petitie, verwijzend naar eerdergenoemd gesprek dat minister Van Aartsen had met leden van de Armeense gemeenschap.

Hoogachtend,

(10)(2e)

(10)(2e)

Kenmerk DZO-158/02

Blad 2/2

Faxbericht

Ministerie van
Buitenlandse Zaken

@Armeense genocide

Aan DWM/WE
Fax 348 [redacted]
(10)(2e)

Politiek Consulaire Afdeling
Ugur Mumcu Cadessi 16
06700 Gaziosmanpasa, Ankara

U R G E N T

Datum 24 oktober 2001
Kenmerk
Blad 1/1
Bijlage(n) 1 (3 pagina's)
Betreft EP / stemming Armenië resolutie / 25 oktober a.s.
C.c. PV EU

Auteur (10)(2e)
Telefoon +90 312 [redacted]
Fax +90 312 [redacted]
Internet www.dutchembassy.org.tr
E-mail (10)(2e) @minbuza.nl

Bijgaand ontvangt U een kopie van een oproep van de [redacted] (10)(2e) [redacted] (10)(2e)
[redacted] (10)(2e) inzake een naar verluidt op 25 dezer in het EP
plaatshebbende stemming over een ontwerpresolutie inzake de zgn. Armeense
genocide.

Deze oproep van een alleszins redelijke NGO is naar het voorkomt te belangrijk om
zomaar terzijde te leggen.

Ik laat het gaarne aan Uw beter oordeel over wat hiermee te doen.

[redacted] (10)(2e)

Ambassade van het

Koninkrijk der Nederlanden

Faxbericht

Ambassade Parijs
Politieke Afdeling
7 rue Eble
Parijs

Aan

(10)(2e)

Van

(10)(2e)

akh

Tel.

00 33 1 40

(10)(2e)

Fax

00 33 140

E-mail

(10)(2e)

@minbuza.nl

Internet

www.amb-pays-bas.fr

C.c.

Fax

003170348

(10)(2e)

Datum

1 maart 2002

Pagina's 3

Betreft Frankrijk/Armeense genocide

Ter kennisneming

Ref tel contact

(10)(2e)

dd 28/02/02

(10)(2a)

(10)(2a)

De wet zou deze
kandidaat voor het lidmaatschap van de EU juist de weg wijzen
naar een betere bescherming van de mensenrechten, een dialoog
met de Armeense gemeenschap en naar het aanknopen van
"relations confiantes" met zijn buurlanden.

Commentatoren in de media vragen zich intussen af of het de
taak van een volksvertegenwoordiging is te oordelen over
geweldsexcessen uit het verleden van bevriende staten. Juist
Frankrijk zou zich (met de ijverige participatie van het Vichy-
bewind in de jodenvervolgung tijdens de Duitse bezetting en de
steeds weer opduikende verhalen over militaire martelpraktijken
in Indochina en Algerije in gedachten) op dit punt terughoudend
moeten opstellen.

(10)(2a)

Opgesteld door

(10)(2e)

- tst. 01

(10)(2e)

OCenW

Ministerie van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen
Europaweg 4
Postbus 25000
2700 LZ Zoetermeer
Telefoon (079) 323 23 23
Fax (079) 323 23 20

Armeense genocide

Aan Naam Mh. v. Buitenlandse Zaken Datum
To Name
Organisatie DWM - t.a.v. (10)(2e)
Organisation
Afdeling
Departement
Faxnummer 070-348 (10)(2e)
Faxnumber
Van Naam (10)(2e)
From Name
Afdeling Internationaal Veleid
Departement
Kamer
Room
Doorkiesnummer 079 (10)(2e)
Extension

Aantal pagina's 6
inclusief voorblad
Number of pages
including frontpage

Zoals het telefonisch afgesproken.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

(10)(2e)

@minocw.nl.

Dere kreeg ik
toegestuurd door
OC&W. Het gevraagd
betreft te worden bij
beantwoording en al-
vast standpunt NL-rege-
ringzake Armeense 'genocide'
toegestuurd

(10)(2e)

Faxbericht
Fax message

Bij storing in ontvangst
a.u.b. bellen met 079 - 323 35 31
When message incomplete
please call 31 - 79 323 35 31

OCenW 10.707

24 april Comité
p/a Weesperstraat 91
2574 VS Den Haag
Tel. 06 (10)(2e)
E-mail: (10)(2e)@euronet.nl

Den Haag, 12 september 2002

(10)(2e)

(10)(2e)

Aan de Minister van OCW
w. M. J. A. van der Hoeven
Postbus 25 000
3000 LZ Zoetermeer

betreft: lesmateriaal Armeense ge

BBO

(10)(2e) 13/5

Zeer geachte Mevrouw van der Hoeven,

In de eerste plaats onze hartelijke felicitaties voor uw benoeming tot Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Graag wensen we u alle succes bij de uitoefening van uw functie.

Niet alleen de Armeense gemeenschap, maar ook vele anderen in Nederland houden zich van jaar tot jaar bezig met de herdenking van de eerste genocide van de 20 eeuw, waarbij in de jaren rond 1915 naar schatting 1,5 miljoen Armeniërs, inwoners van het toenmalige Ottomaanse Rijk, zijn omgekomen en vrijwel alle overigen uit het land gevlucht zijn.

Zelf hebt u ongetwijfeld tijdens uw bezoek aan Armenie, als waarnemer bij de eerste verkiezingen die in de zelfstandige republiek Armenie plaatsvonden, ervaren hoe sterk de emoties en de gevolgen van deze genocide nog doorwerken in de huidige tijd. Aan uw mondeling verslag van deze waarnemingsreis aan een groep uit de Armeense gemeenschap, verzameld door uw toenmalig mede-raadslid Ari Cirkyan in Maastricht, bewaren wij goede herinneringen. Helaas is de relatie tussen Armenie en Turkije nog altijd slecht, zijn er geen diplomatieke betrekkingen gekomen en blijven de grenzen tussen beide buurlanden nog altijd gesloten, hetgeen de economische ontwikkeling van m.n. Armenie verhindert.

Vele spanningen tussen de Turkse en de Armeense gemeenschap, waar ook ter wereld en ook in Nederland, vloeien nog heden ten dage uit de periode rond 1915 voort. Niet alleen door het onverwerkte verleden zelf, maar ook wegens het feit dat deze Armeense genocide niet algemeen en ook niet door de Nederlandse regering als zodanig is erkend. Hiermee wordt ruimte gegeven aan Turkije en aan vele in Nederland werkzame Turkse groeperingen en aan leden van de Turkse bevolkingsgroep in Nederland, om deze genocide actief en fel te ontkennen. Vaak ook uit onwetendheid. Zelfs is hier en daar sprake van omdraaiing van de feiten. Uiteraard is dit voor Armeniërs en ook voor vele Nederlanders pijnlijk en onacceptabel. We bepleiten dan ook op allerlei manieren de erkenning door Nederland van deze genocide. Daarmee krijgt deze verschrikkelijke episode althans zijn plek in de geschiedenis.

In veel landen is vanuit deze optiek de genocide intussen erkend of zijn er ontwikkelingen in die richting. Ook het Europees Parlement maakt zich sterk om de situatie in de regio te verbeteren, uitgaande van deze oude problematiek. Recent nog heeft het EP zich hierover uitgesproken door het vrijwel unaniem aannemen van het Gahrton report over de Kaukasus.

Wij hopen dat het nieuwe kabinet deze kwestie tot een oplossing zal brengen. Hierover zijn we in contact met het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

(10)(2e)

M.
18/2002/35567
13 SEP 2002
1) m i
2) so
3) p q h w
4) IB i o m
P. v. e. e. (w)
9-10-2002
A. m. k. h. a. c.

(10)(2e)

Maar ook het onderwijs kan een bijdrage leveren aan een verbetering in deze. Want een plek in de geschiedenis, zoals die in Nederland wordt onderwezen, heeft deze eerste genocide van de vorige eeuw niet gekregen. Zover wij weten ontbreekt elk spoor van dit drama, de eerste genocide van de vorige eeuw, geheel in de Nederlandse geschiedenisboeken. De houding van de westerse wereld, nl van jarenlang stilzwijgen, heeft hier ongetwijfeld toe bijgedragen. De laatste jaren echter is er in vele landen sprake van een kentering.

Het besef dat kennis van het verleden noodzakelijk is om van te leren voor de toekomst leeft nu zeer breed. Het Internationale Strafhof is hier o.a. een gevolg van. In deze tijd past het niet langer een dergelijke episode om welke reden dan ook te verbannen uit het onderwijs. In vele landen wordt er nu aandacht aan besteed om lacunes in de kennis over de Armeense genocide op te vullen door er aandacht aan te besteden in het lesmateriaal voor het vak geschiedenis op de verschillende schooltypes. Zo worden er bijv. aanvullende lespakketten over dit onderwerp vervaardigd.

Het lijkt ons een kwestie van beschaving en respect om ook in Nederland zo snel mogelijk verbeteringen aan te brengen in het lesaanbod. Hoe kunnen we het anders mensen "kwalijk nemen" dat zij hier niets van weten? Wij willen u dan ook verzoeken vanuit uw positie de verbetering van het lesmateriaal in deze zin te bevorderen. De leerstoel Armenologie van de Leidse Universiteit kan bij de uitwerking wellicht een rol spelen. Uiteraard is ook bij de Armeense gemeenschap (buitenlands) lesmateriaal beschikbaar.

Voor uw kennisname is nog bijgevoegd een afschrift van ons schrijven aan B&W van de gemeente Den Haag over het plan om ook via een monument, bij het nieuw te bouwen Internationaal Strafhof, de herinnering levend te houden aan de Armeense genocide en de kwestie (inclusief de ontkenningpolitiek) als voorbeeld te stellen van hetgeen in de toekomst voorkomen moet worden.

Uw steun voor dit initiatief zal uiteraard voor ons van groot belang zijn.

Tenslotte hebben wij nog een vraag. Enkele jaren geleden heeft het toenmalige kabinet besloten tot een leerstoel voor genocide studies in Amsterdam. Graag vernemen we van u of er inmiddels meer over de bezetting daarvan bekend is.

Graag zien wij uw reactie op een en ander tegemoet en zijn steeds bereid nadere toelichting te geven.

Hoogachtend
Namens het 24 april comite.

(10)(2e)

3713
Leiden - (10)(2e)
2316
UVA - (10)(2e)
afgeleverd met B&W

24 april Comité
p/a Weesperstraat 91
2574 VS Den Haag
Tel. (10)(2e)
E-mail (10)(2e)@euronet.nl

Burgemeester en Wethouders van de
Gemeente Den Haag
Postbus 12600,
2500 DJ Den Haag

Den Haag, 15 juni 2002

betreft: monument Armeense genocide

Zeer geachte Dames en Heren,

Den Haag is de stad van het recht, het internationale recht, bestrafing van misdaden tegen de mensheid, waaronder genocide. Een identiteit en een kwaliteit waar de stad trots op mag zijn.

De vervolging en bestrafing van dergelijke misdaden is met name zo belangrijk omdat het de enige weg is waarlangs de verhoudingen tussen de landen of bevolkingsgroepen die het betreft - al is het vaak pas na tientallen jaren - kunnen normaliseren en er geleidelijk aan verzoening tussen mensen kan plaatsvinden. We kennen de voorbeelden van dichtbij.

Het enorme menselijke drama dat zich begin 20e eeuw in het huidige Turkije afspeelde, het leven kostte aan 1,5 miljoen Armeense inwoners en bekend staat als de Armeense genocide, heeft nooit zijn plaats in de geschiedenis gekregen. De moordpartijen en deportaties werden voorafgegaan door de arrestatie en executie van honderden Armeense intellectuelen en kunstenaars op 24 april 1915 in Istanbul. Door een samenloop van internationaal politieke omstandigheden is een wereldwijde veroordeling van deze genocide achterwege gebleven.

Dit falen van de internationale politiek heeft tot nieuwe drama's in de geschiedenis geleid. Voor Hitler was deze onbestrafte misdaad blijkens zijn uitspraken een voorbeeld en een bewijs dat dergelijke uitroeiingspraktijken zonder gevolgen konden worden uitgevoerd. Zijn woorden in 1939 "wie herinnert zich nog de Armeniërs?" is alom bekend.

Tot op de dag van vandaag, zijn de gevolgen van zowel de genocide zelf als van de ontkenning daarvan, voelbaar. In het huidige Turkije wonen op de plaats waar eens 2 miljoen Armeniërs woonden, er nu (praktisch) geen meer. Ca. 1,5 miljoen zijn omgekomen als gevolg van moord of deportatie naar de woestijn. De overlevenden zijn uitgestroomd over de hele wereld en vormen een diaspora met een bevolking twee keer zo groot als die van de huidige republiek Armenië.

Turkije voert een actieve en voor Armeniërs zeer kwetsende ontkenningpolitiek en stelt daarbij regelmatig dat het in feite de Armeniërs waren die de Turkse bevolking hebben vermoord.

Veel landen hebben gelukkig in de loop der jaren ingezien dat voortzetting van deze ontkenning een heilloze weg is en zijn individueel tot erkenning van de genocide overgegaan. In Frankrijk is dit zelfs bij wet gebeurd. In een groot aantal landen, waaronder de VS, en diverse West-Europese landen is de discussie over erkenning opnieuw actueel. Ook in Nederland gaan stemmen op, om - mede door de ontkenningpolitiek - met een expliciete erkenning van het gebeurde, recht te doen en respect te betuigen aan de omgekomenen en de nabestaanden. Het zijn niet alleen de stemmen van de in Nederland wonende Armeniërs, maar ook van wetenschappers, politici, kunstenaars en anderen.

In Nederland is in 2001 op particulier initiatief een Armeense kruissteen op de begraafplaats van Assen geplaatst. De honderden mensen die naar deze steen kwamen maakten duidelijk hoeveel behoefte er is aan een plaats van herdenking, echter feitelijk en formeel is deze steen een gedenkteken voor de voorouders van bedoelde particulier en daarom ook in de ogen van de gemeente Assen niet geschikt als nationaal monument.

Tijdens de jaarlijkse herdenking van de genocide op 24 april j.l. (welke herdenking is georganiseerd door de Armeense organisaties in Nederland, samenwerkend in het 24 april comité) is door Kamerlid van Dijke van de ChristenUnie de wens verwoord dat in Nederland via een monument deze verschrikkelijke gebeurtenissen kunnen worden herdacht op zodanige manier dat lessen uit de uitgebleven erkenning kunnen worden geleerd (zie bijlage). Er is een concreet voorstel gedaan, dat breed bijval kreeg, voor een monument voor de Armeense genocide bij het nieuw te bouwen Internationaal Strafhof in Den Haag. Daar immers zullen latere misdaden worden berecht, maar de fouten uit het verleden mogen nooit worden vergeten.

Er blijken vele Nederlanders uit diverse delen van de samenleving zich achter dit idee te scharen, zoals we merken bij de voorbereiding van ons definitieve verzoek aan uw Gemeente. In dit kader wordt een Comité van aanbeveling gevormd met prominente Nederlanders uit diverse delen van de samenleving die het voorstel zullen ondersteunen. Lopende deze voorbereidingen leek het ons een goede zaak u in dit stadium van deze ontwikkelingen op de hoogte te stellen.

Hoogachtend
Namens het 24 april Comité.

(10)(2e)

c.c. Minister van Buitenlandse Zaken
Minister van Binnenlandse Zaken

④ Armeense kwestie

Consulaat-Generaal van het

Koninkrijk der Nederlanden

Faxbericht

Nederlands Consulaat Generaal

Istiklal Caddesi 393

34433, Beyoglu

Istanbul

Aan DZO/OE

(10)(2e)

Tel. (00 90) 212

(10)(2e)

Fax (00 90) 212

E-mail ist@minbuza.nl

Internet www.dutchconsulate.org.tr

C.c. Ambassade Ankara

Fax 00 31 70 348 (10)(2e)

0 312 409 (10)(2e)

Datum 24 april 2003

Pagina's (inclusief dit voorblad)

Betreft Schrijven van Gölcük Groundless Armenian Genocide Claims Against Struggle Association

Ter info

Mvrg,

(10)(2e)

JAM GIMEN HOLLANDA BAŞKONSOLOSLUGUNA BEYOĞLU/İSTANBUL.

During the recent years, accusations that have not any humanitarian dimensions about the State of the Republic of Turkey and the Turkish Nation by pointing at as excuses the utmost tragic cases occurred as the result of intentional instigations 88 years before now on, during the First World War, on the territories of Turkey have become virtually tradition for every year.

The Armenian Organisations representing one part of the War tragedy and a lobby in collaboration with them have presented so-called genocide drafts elaborated regarding the other part (Turkish people) to the Parliaments of the NATO member countries.

An Empire that is the architect of the environment of peace and trust, known as the "Roman Peace" on the broad territories where it reigned and reputation for justice throughout of its 600 years' history; nowadays it is intended to be destructed by separatist terrorist organisations introducing themselves to the world public opinion as "unarmed, innocent, civilian people", and it is a national security to remove them from the war region upon the decision of the competent authorities as the result of their open and serious conspiracy with enemy forces in the war area.

It is known that in 1915, the societies removed from the region where they live after they were unarmed because of their clear or potential harmful activities have came back to the same region where they used to live at the end of the war.

Despite these settlements in 1918 and the presence of diplomatic registrations of the Armenian population of Turkey at the archives of the Ministries of Foreign Affairs and the army of the USA, Britain, France, Germany, Austria, Russia and Turkey; the pressure on the Parliaments of friendly countries to adopt a draft decision of so-called genocide on Turkey and their such kind of initiatives at the parliaments as political organs are in fact unfortunate circumstances and these decisions have been observed by all institutions of the Republic of Turkey and the nation herself with profound distress but under gradual wrath.

Nevertheless, the Turkish National; has observed such unmerciful and perverted decisions with sadness.

The Turkish Nation; against the decisions of so-called genocide, aiming directly the national history and future of herself, shall never hesitate to manifest the perfect respond as was exhibited in 1918 against Sevres Decisions declared following the Paris negotiations.

(10)(2e)

ADRES :

(10)(2e)

Gölcük Groundless Armenian Genocide Claims
Against Struggle Association Chairman

(10)(2e)

Ministerie van
Buitenlandse Zaken

Fax

Directie Europa
Afdeling West-Europa
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Aan **Ambassade Ankara**

(10)(2e)

Van

(10)(2e)

Tel.

070 - 348

Fax

070 - 348

(10)(2e)

E-mail

(10)(2e)

@minbuza.nl

Fax

(10)(2e)

Datum 5 december 2000

Pagina's (inclusief dit voorblad) 7

Betreft **Gedenksteen Assen Armeniërs**

(10)(2e)

goedemiddag, Zoals wellicht bekend ben ik directe collega van

(10)(2e)

Bijgesloten tref je een chronologisch overzicht aan van alle activiteiten omtrent al dan niet over te gaan tot plaatsing van Armeense gedenksteen. Faxen zijn afkomstig van de afdeling Voorlichting van de Gemeente Assen. Direct contactpersoon aldaar is de heer (10)(2e) 0592 - (10)(2e) Twee individuele Turken (en niet het TICV) hebben nog een beroep lopen bij rechtbank Assen, zoals ook vermeld in fax van 23/11. Eind volgende week is wellicht meer bekend over het al dan niet plaatsen van steen en eventuele nieuwe datum van plaatsing. Ik bel volgende week nogmaals met Gemeente Assen voor laatste details. Groeten, (10)(2e)

FAX

Gemeente Assen, Communicatie

Postbus 30018, 9400 RA / Noordersingel 33, 9401 JW Assen

Telefoon 0592-366(10)(2e) fax 0592-366(10)(2e)

Aan : min. Buitenlandse Zaken
t.a.v. : (10)(2e) (dir. West-Europa)
Faxnummer : 070 - 348 (10)(2e)
Van : gem. Assen
Datum : 5/12/2000
Onderwerp : persberichten Ann.gedenksteen.

Aantal pagina's (incl. voorblad): 14!

Voor inhoudelijke reacties s.v.p. contact opnemen met toestel:

Opmerkingen:

Hierbij zoals afgesproken alle persberichten die verschijnen zijn inzake de Ann.gedenksteen.

Met vr. greet,

(10)(2e)

Bij onduidelijke of onvolledige ontvangst verzoeken wij u kontakt met ons op te nemen (0592-(10)(2e)).

De onderstaande pagina werd verwijderd, deze valt geheel onder 10.1.b.